

Thema

TAAL

Beeldspraak, gezegdes en
spreekwoorden in de Bijbel

EIGENWIJZER

Politiek taalgebruik

INHOUD

TAAL EIGENWIJZER

4 / 5

Geen zorgen voor morgen:
dan wordt u gejonast

6 / 8

**Weten waar Abraham de
mosterd haalt**

9

COLUMN

**Krachtig leiderschap
in moeilijke crisistijd**

10 / 11

Zingend protesteren

12 / 13

**De neergang van taal
in de politiek**

14

Ruilen, gunnen en delen

18 / 19

Een andere benadering

20 / 21

**ХРЫСЬЦІЯНСКІЯ ПРЫНЦЫПЫ
І БЕЛАРУСКІ ПАТРЫЯТЫЗМ!**

22 / 23

Over alles mogen zeggen

24 / 25

**De stichting van een
Palestijnse Staat**

26

Taal van politici doet er toe!

27 / 28

**Het tekort van
het liberale vrijheidsbegrip**

REDACTIE

Marjolein Koster

Renske Oudekerk

William Poutsma

Jan-Hendrik van
Sligtenhorst

Frits Tromp

VOORWOORD

Met bescheiden trots presenteert de Perspex-redactie de vernieuwde vormgeving van het blad. Omdat Perspectief een nieuwe huisstijl heeft gekregen, heeft de Perspex zich daar aan aangepast. Op deze manier beginnen we het nieuwe seizoen met een frisse vormgeving.

Niet alleen het uiterlijk heeft de redactie tijdens de zomermaanden bezig gehouden. Sterker nog, we zijn bezig geweest om artikelen over taal te maken. Zo is er onder meer een interview met “meester-interviewer” Frènk van der Linden. In deze Perspex ook een verhaal over twee protestliederen, een manier om met woorden en muziek de onvrede te uiten.

Wat niet is veranderd, is dat ook van de kant van het bestuur een aantal artikelen zijn geschreven. Deze staan vanzelfsprekend in de EigenWijzer. Tevens vind je in deze Perspex een aantal vacatures voor binnen de organisatie. Vergeet niet om ook de website van Perspectief in de gaten te houden.

Een goede start van het nieuwe seizoen gewenst.

Geen zorgen voor morgen: dan wordt u gejonast

Beeldspraak, gezegdes en spreekwoorden in de Bijbel

De Bijbel staat vol met verhalen en uitspraken die terecht tot de verbeelding spreken. De ware verbeelding, om het deftig en vroom te zeggen.. Want nu zou je kunnen concluderen dat ik het heilige boek maar een leuk sprookjesboek vind. Nietes. Het gaat om de kern van de verhalen, die tegen onszelf ingaan. Dat is zo verrassend. En nu gebruiken we ze soms als beeldspraak in vergelijkingen, als gezegde of spreekwoord.

Op dit moment kan ik niet een mooi voorbeeld te berde brengen, dat kan deels met mijn gefermenteerde hersenbrij te maken hebben, maar meer met wat iedereen wel eens heeft: ergens net niet op kunnen komen. Daargelaten dat 'te berde brengen' ook etymologisch verklaard kan worden: denk maar aan iets op tafel gooien, zo iets. Even Bijbels nadenken, aha ja, het jonasen bijvoorbeeld. Iemand pakt de armen van het 'slachtoffer' beet en een ander diens benen. En dan maar zwaaien en met loslaten dreigen, staand op het droge. Vaak -zo niet altijd- gebeurt dit vlakbij de

„... dat kan deels met mijn gefermenteerde hersenbrij te maken hebben...”

waterkant, zodat het slachtoffer een nat pak krijgt aan het eind van een zwierezwaai. Deze scene is praktisch een op een gekopieerd uit het Bijbelboek Jona. Deze profeet was gevluht voor God omdat hij een klus niet wilde klaren. In het eerste hoofdstuk staat dit beschreven. Een storm steekt op, de bemanning van het schip waar Jona op aanmonsterde, doet er alles

aan om niet gekelderd te worden. Als laatste redmiddel vragen ze Jona:

En ze vroegen hem: 'Wat moeten we met je doen, dat de zee ons met rust laat?' Want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger. 12, Hij antwoordde: 'Gooi me in zee, dan zal de zee jullie met rust laten. Want ik weet dat het mijn schuld is dat deze storm zo tegen jullie tekeergaat.' 13 Maar de mannen roeiden uit alle macht om weer aan land te komen; dat lukte hun echter niet, want de zee ging steeds onstuimiger tegen hen tekeer.

14 Toen riepen ze tot de HEER: 'Ach HEER, laat ons toch niet vergaan als wij het leven van deze man opofferen. Reken het ons niet aan als hier een onschuldige sterft. U bent de HEER, al wat u wilt dat doet u!' 15 Toen tilde ze Jona op en gooiden hem in zee, en de woede van de zee bedaarde. 16 De mannen werden vervuld van bang ontzag voor de HEER. Ze brachten hem een offer en deden hem geloften. (Jona 1:11-16)

„... zodat het slachtoffer een nat pak krijgt aan het eind van een zwierezwaai.”

- *De hand in eigen boezem steken*
- *De splinter in een anders oog zien, maar niet de balk in eigen oog*
- *Een lust voor het oog*
- *Eerst zien en dan geloven*
- *Dat is niets nieuws onder de zon*
- *Er zit een addertje onder het gras*
- *Hoogmoed komt voor de val*
- *Beter een goede buur dan een verre vriend*
- *Een wolf in schaapskleren*

„Toen tilden ze Jona op en gooiden hem in zee, en de woede van de zee bedaarde.“
(Jona 1: 15)

Passie, kan het Nederlands in haar taalgebied floreren. Het Christendom heeft daarin zeker een grote rol gespeeld, met als voorbeeld de invloed van de Statenvertaling. Hoe dat zit, moogt u zelf pogen op te zoeken. En vindt u het niet, geen zorgen voor de dag van morgen (Matteüs 6:34).

Dorst naar het leven

En om u te vermaken hier een lijstje met gezegdes die u zelf mag herleiden. Als u ze moogt vinden, gebruik ze in uw leven, zodat u ook in uw uitingen het goede nieuws mag brengen. Ook al begrijpt iemand u niet als u vraagt: Dorst u ook naar gerechtigheid in uw leven?

En ondanks dat het Nederlands niet een Bijbelse taal is – Oud-Oudtestamentisch dan, mag het best gepromoot worden. Het is immers een van de talloze talen van het voortdurende Nieuwe Testament, de tijd waarin we nu leven. Daar het Engels misschien het meest favoriet is voor popmuziek en het Duits voor de Matteüs

door William Poutsma

Interview met

Frénk van der Linden

Beroep: INTERVIEWER

Weten waar Abraham de mosterd haalt

Stel: je bent (actief) lid van Perspectief, en je ziet jezelf later het liefst in de bankjes van de Tweede Kamer zitten. Vergeet dan niet dat je dan (en misschien nu al) constant in de gaten wordt gehouden door de mensen van het harde nieuws. Maar ook door die van de lange adem, van het interview, van de verdieping. Dan is het handig om te weten hoe zo iemand een gesprek met je ingaat. Landelijk bekend om zijn specialisatie op interviewgebied is Frénk van der Linden bij dezen geïnterviewd. Maar lang niet zo goed natuurlijk. GRIJNS.

Hebt u ooit wel eens gedacht een vereniging van (fonetische) Frenken op te richten, samen met Frank Rijkaard? Oftewel, hoe komt u aan uw (voor)naam?

„Wat wel grappig is, je hebt bij het Parool een journalist, Frenk der Nederlanden, met een E, die Frenk en ondergetekende komen allebei uit Hillegom. Een bollendorp. Wij maakten grapjes onderling en op het schoolplein werd ook wel gegeind, Frenk met een streepje voor, dat was ik dan, en je had die andere Frenk. In mijn geval was het een vrij bizar verhaal: mijn vader was fan van Frank Sinatra, in de jaren vijftig, maar als eenvoudige vrachtwagenchauffeur wist hij niet precies hoe je die naam spelde. Toen hij naar de drukkerij ging om het geboortekaartje te laten maken, en de eigenaar daar vroeg hoe je Frank spelde, heeft mijn vader ter plekke iets verzonnen, iets met een E. De drukker dacht: misschien een streepje erop, en ze hebben dat fout gedaan, want feitelijk staat er nu Freeeeeenk. Dat streepje naar rechts geeft een eeeee-klank. Daar klopte werkelijk geen dondervan, maar voor een journalist is het natuurlijk wel leuk om een naam te hebben die herkenbaar is. Waardoor je makkelijker wordt herinnerd, dat is een voordeel. Stel je bent een hele goede journalist en je heet Jan Jansen, dan is dat toch ongelukkig.”

Samen met regisseur Gisèla Mallant maakte hij de documentaire 'Verloren band', over de veertig jaar durende koude oorlog tussen zijn ouders na hun scheiding. De enthousiast ontvangen film leidde tot een verzoening.

Hoe is het sinds die tijd verlopen in de familie?

„Mijn ouders waren veertig jaar in oorlog, maar hebben na het draaien van de documentaire zich verzoend. Sindsdien hebben zij heel frequent contact. We ontmoeten ze op familiefeestjes. Laatst reden we zelfs met z'n allen door de Bollenstreek, om er te gaan wandelen. Met z'n vieren en de partners van mijn zus en mij. Dat was een geweldige mooie dag. Als je na vier decennia strijd tot elkaar kan komen.”

„Je hoopt natuurlijk als je zo'n film maakt dat je niet alleen persoonlijk iets bewerkstelligt, dat het inspiratie oplevert, bemoediging; ik heb heel veel reacties gekregen, duizend mails of meer van mensen die er iets in herkennen.”

U presenteerde NCRV's '30 Hoog'. Hoe was die tijd?

„Afgelopen voorjaar was de laatste uitzending, omdat ik nu meewerk aan 'Altijd Wat'

van de NCRV. De '30 Hoog'-formule was een reactie op een hele lange periode waarin ik me intensief voorbereidde op interviews; het voordeel daarvan is dat je heel goed weet waar Abraham de mosterd haalt, hoe je een interview open moet breken, waar het nieuws zit, hoe je kan schrijven of uitzenden.

foto: Ben Kleyn

„... het voordeel van een goede voorbereiding is dat je heel goed weet waar Abraham de mosterd haalt...”

„Het nadeel ervan is dat je met een 'closed mind' of een half gesloten hoofd tegenover mensen plaatsneemt.”

den zodat het toevoegende waarde heeft. Het nadeel is dat je met een 'closed mind' of een half gesloten hoofd tegenover mensen plaatsneemt. Je nieuwsgierigheid is dus in het ergste geval dood, je weet in feite al hoe het zit. Op den duur vond ik dat benauwend werken, en toen heb ik besloten om een tijd te experimenteren met volledig onvoorbe-reide interviews, en niet alleen in '30 Hoog' op tv, maar ook voor de zaterdagbijlage van het Parool. Daar zit het mooie voordeel aan vast dat je spontane, geïmproviseerde gesprekken krijgt, heel authentiek. Je zou kunnen zeggen: verfrissend. Het nadeel ervan is dat het moeilijker is om door te vragen als iemand jou probeert voor te liegen en te bedriegen, dan kun je niet zeggen 'ho eens even, ik heb mijn huiswerk gedaan, vier jaar geleden zei u nog het tegenover-gestelde', of 'ik heb dat en dat in de doopcelen gevonden, in de archieven, dat was iets heel anders, u hebt mij wat uit te leggen'.

type belangstelling, we liggen elkaar goed. Ik denk niet dat er voor veel kijkers concurrentie is geweest tussen ons."

„Wel typerend dat dit type interviews, de wat langere, diepgravende gesprekken, dat die in Hilversum zo weinig ruimte krijgen. Het zijn toch heel veel 'hit-and-run' interviews, veel haast, veel hectiek, waan van de dag." Wat voor soort mensen interviewt u het liefst? Politici? Of kun je ze niet zo in een hokje stoppen, in een hoekje plaatsen?

„Nee, zo kun je ze niet in een hokje zetten. Ik heb wel in de loop der jaren ontdekt waar mijn diepste belangstelling naar uitgaat. Het valt me op dat interviewers bijna altijd een bewuste of onbewuste agenda hebben. Iemand als Ischa Meijer die zou in staat zijn geweest om Katja Schuurman te interviewen over haar ervaringen in het verzet in de Tweede Wereldoorlog. Omdat hij als

wilde zijn, als schrijver. Mijn thema – dat heb ik inmiddels wel in de smiezen – is hoe mensen omgaan met verlies. Het valt mij op dat ik daarin geïnteresseerd ben, meer dan gemiddeld. En het zou kunnen zijn dat het raakt aan mijn eigen levenservaring. Ik heb natuurlijk enkele verliezen geleden (NCRV's Dokument: Verloren Band, 16 november 2009, red.) en daar heb ik een soort van omgangsregeling voor moeten ontwikkelen."

Tijdens het radio-interview met Rick de Gier (over diens boek Nineve, Kunststof, Radio 1, 26 april jl., red.), was u toen in een bepaalde bui? Ik vond u enigszins cynisch.

„Dat interview is overdacht zo aangepakt, met een licht kritische ondertoon, waar ik tegelijkertijd wel genoeg ruimte geef aan hem om te antwoorden wat hij wil. Ik hou niet zo van interviewers die of heel erg aanvallend zijn waardoor je niet meer luistert, en ook niet van interviews waarin je ontzettend empathisch maar meelult met iemand. De meeste interviews die ik maak zijn vrij speels, een beetje heen en weer hiphoppend tussen een speldenprik, een streling en een uitdagende vraag. Mijn stijl is er op gemaakt om de lezer, de luisteraar en de kijker erbij te houden."

Moet je soms ook 'good cop, bad cop' spelen? Dan weer je expres dommer voor-doen, of juist je kennis over het vakgebied van de geïnterviewde etaleren?

„Wetten van Meden en Perzen in het inter-viwen bestaan niet. Ik noem het vaak hu-mane chemie: twee stoffen gaan in een re-a-geerbuisje en je weet nooit wat er gebeurt, de ene keer gaat het bruisen, de andere keer valt het plat en de volgende keer knalt het hele buisje uit elkaar; per omstandigheid,

Dus ja, onvoorbereid en voorbereid inter-viwen hebben hun voordeel en nadeel."

24 uur met... Wat vindt u van dat progra-ma?

„Dat is juist een formule waarbij je je goed kan voorbereiden en je heel lang de tijd hebt om met een gast te praten. Het grappige is dat Wilfried (de Jong, red.) en ik heel erg geestverwant zijn. We hebben veel waardering voor elkaars werk, herkennen de toon,

kind in een concentratiekamp had gezeten met zijn ouders en hij enorm gericht was op de Joodse kwestie, de Tweede Wereldoorlog, eigenlijk de vraag hoe overleven mensen.

Dat was zijn voorkeur. En iemand als Bibeb (pseudoniem van Elisabeth Maria Lampe-Soutberg (1914-2010, red.) – misschien wel de grootste interviewer die Nederland na de Tweede Wereldoorlog heeft gehad – die was het sterkst in gesprekken met kunstenaars. Mijn vermoeden is dat zijzelf ook kunstenaar

„In de interviews van Bibeb hebben mensen een eigener taalgebruik, zit zij blijkbaar dicht op de spreektrant van A, B of C."

tijdstip, situatie, per persoon kijk je wat je moeten doen of laten. Het is maatwerk, mensenwerk. En van die dogma's, ja dat zie ik niet zo zitten."

„Aan het begin van een masterclass interviewtechniek zeg ik meestal tot de luisteraars – of dat nu op een redactie is van het Radio 1 Journaal of wanneer ik op de School voor de Journalistiek langskom, dat doet er niet toe: 'Deze sessie heeft eigenlijk geen zin, of is nagenoeg zinloos. Want als je alle mogelijke interviewtechnieken beheerst die er zijn, past ze allemaal toe in het interview, maar je hebt niet het vermogen om een sociale klik te maken met mensen, dan kom je op je best met een zes thuis. Terwijl diegene die geen enkele techniek heeft en nog geen minuut interviewles heeft gevolgd, maar die een goede connectie kan maken met mensen, zomaar met een tien kan thuiskomen. The 'heart of the matter' bij interviews is niet techniek, het hoort erbij, het is natuurlijk het allermooiste als je en die klik kan maken en techniek hebt. Maar als ik zou moeten kiezen met het mes op de keel tussen veel techniek en het vermogen om een klik te maken met mensen dan zou ik het wel weten."

U stapte tijdens onze mailwisseling ineens over naar een persoonlijker mailadres. Hoe zit het met uw privacy. Bent u goedgelovig, of toch alert?

„Ik ben niet zo van de afdeling privacy, ik geef mijn mobiele nummer ook vaak weg, ik vind het een beetje een dubbele moraal om jan en alleman het hemd van het lijf te vragen en zelf dan in een schuttersputje te gaan leven."

Bent u wel eens bedreigd om wat u zei tijdens een interview?

„Niet zozeer bedreigd, al is er altijd wel iemand te vinden die je hoofd eraf wil."

Heeft dat een vlucht genomen met de opkomst van internet?

„Met name sinds het twitteren en dergelijke. Maar 98 van de 100 keer krijg ik hele mooie en positieve reacties op mijn werk, dus kan ik het van me af laten glijden."

Ik heb nog even gezocht op Twitter of u een account had.

„Twitter? Ik zou niet weten waar mensen allemaal de tijd vandaan halen om daar mee bezig te zijn. Kijk, ik heb mijn website en om de drie maanden zet ik daar wat nieuws op. Dat is het."

„Eddy Terstall – de Nederlandse filmregisseur – die verzendt soms 150 tweets per dag. Ik zat laatst naast iemand te eten met Oud en Nieuw, en die liet me het 137e tweetje van hem van die dag zien, dat werkt toch een beetje treurig, eerlijk gezegd."

„Ik moet een beetje geconcentreerd blijven, ik lees heel veel, ik kijk veel terug via Uitzending Gemist (<http://www.uitzendinggemist.nl>, red.), heb een hoop dingen te doen, en die wil ik graag goed doen."

„dat Bibeb minder ingreep in de woorden dan iemand als Ischa."

U vroeg expliciet aan me om dit gesprek op te nemen. Heeft u wel eens problemen gehad met niet opgenomen interviews?

„Ja, ik weet dat ik dat niet goed kan. Het barst vervolgens van de fouten, door verkeerd

begrepen notities die blijkbaar onduidelijk zijn waardoor je onhelder, onjuist dingen weergeeft. Het is een belangrijke achtervang, met name als je ministers, toponderzoekers, mensen op gevoelige posities ondervraagt. Dan kan het gebeuren dat ze achteraf ontkennen dat ze iets gezegd hebben, en op het moment dat je dat dan niet alleen op een blaadje hebt staan, maar ook hebt vastgelegd, is jouw overtuigingskracht natuurlijk groot."

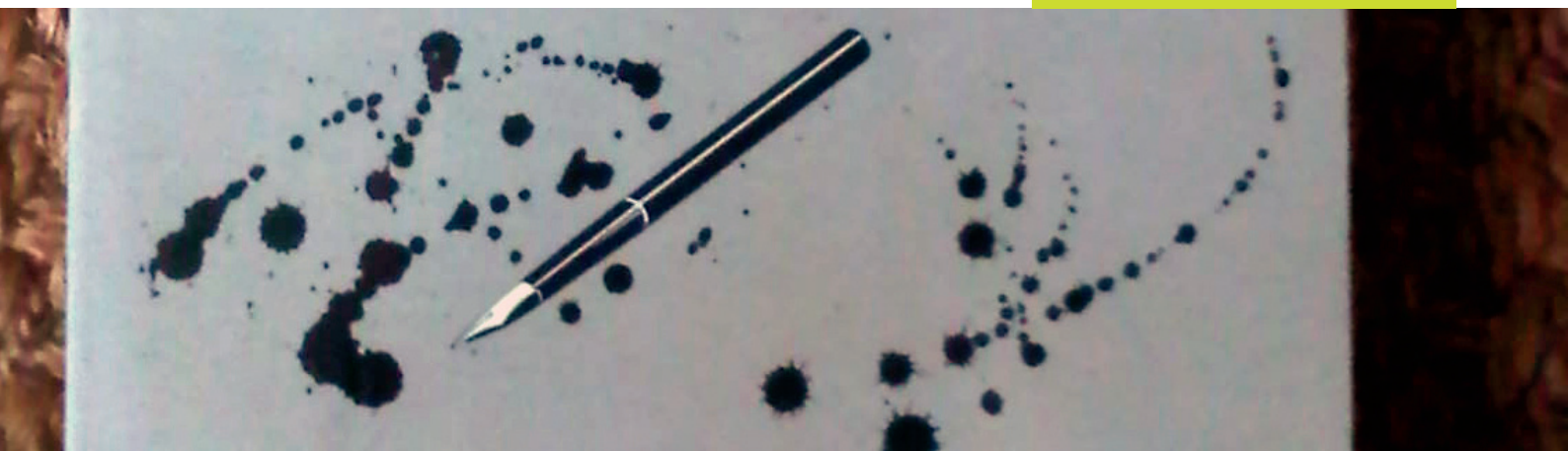
„Heel vaak als je een opname hebt, kun je heel dicht bij het vocabulaire van een persoon blijven, het zinsritme, de manier waarop ze woorden kiezen, dat geeft zo'n interview ook een groter naturel, kijk maar naar die van Ischa Meijer. Veel van de geïnterviewde mensen praten teveel zoals Ischa schreef. In de interviews van Bibeb hebben mensen een eigener taal-gebruik, zit zij blijkbaar dichter op de spreektrant van A, B of C."

„Ik heb de indruk dat Ischa niet altijd opnam. En ik denk dat er ook een ander ding meespeelt: dat Bibeb minder ingreep in de woorden dan iemand als Ischa. Ischa stuurde veel meer in de uitwerking van interviews dan zij."

Zijn non-verbale uitingen ook belangrijk om te registreren en weer te geven?

„Soms wel. Het is onnodig om te zeggen dat iemand twee keer slikt omdat diegene verkouden is, maar wel als hij of zij dat doet door emotie."

door William Poutsma

Krachtig leiderschap in moeilijke crisistijd

Het premierschap is één van de meest onderschatte functies van Nederland. Ruttes werkweken gaan makkelijk richting de 80 uur en de complexe vraagstukken die op hem afkomen zitten waarschijnlijk van opstaan tot slapen gaan in zijn hoofd. En juist als hij even een paar weken vakantie wil nemen om bij te komen van een zwaar jaar, komen daar enkele oppositionele partijen die hun kansen ruiken en hem het verwijt maken onzichtbaar te zijn.

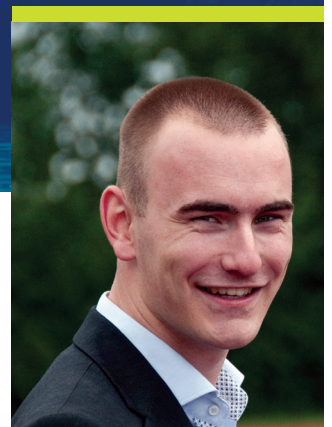
Laag bij de grond was de aanval van GroenLinks-Kamerlid Bruno Braakhuis. Hij verweet de premier zich wel op Dance Valley te vermaken, maar de 'brand die om ons heen woedt' (hiermee bedoelde hij met name de Griekse financiële crisis) te negeren. Rutte zelf antwoordde na zijn vakantie dat hij ook op het festival wel degelijk bezig was met de crisis en telefonisch op de hoogte werd gehouden van wat er gebeurde. De combinatie van een premier die toe is aan vakantie en Kamerleden die hier na een maand reces weer genoeg van hebben, levert problemen op.

Desalniettemin had Rutte het debat al in de kiem kunnen smoren. Nadat de Europese leiders overeenstemming hadden bereikt over het steunpakket aan Griekenland, kwam minister De Jager (Financiën) met een ander verhaal dan de minister-president. Te lang bleef boven de markt hangen wat de exacte cijfers waren en welk van de twee verhalen juist was. Uiteindelijk bleek dat Rutte er naast zat, waarop hij

zijn excuses maakte en bekende dat hij 'een verkeerd beeld had laten ontstaan'; een foutje van slechts 50 miljard euro. Het zou de premier sieren een volgende keer zijn fout eerder toe te geven.

De kritiek van de oppositie raakt echter ook een ingebouwd onvermogen in ons landsbestuur. De minister-president zou namelijk daadkrachtig leiding moeten geven aan de crisis. Maar laat ons politieke systeem een daadkrachtig leiderschap wel toe? Welke ruimte geven wij aan het leiderschap van onze minister-president om het land aan te sturen?

In het Nederlands Dagblad stelde Frits Bloemendaal terecht dat 'de premier niet meer is dan de eerste onder zijn gelijken. Hij kan niet in zijn eentje zeggen: zó gaan we het doen.' Daarom geeft het te denken dat wij in crisistijd wel krachtig leiderschap eisen, maar aan de andere kant willen blijven polderen en het liefst zien dat alle besluiten genomen worden via de volksvertegenwoordiging. Het is misschien lastig te accepteren dat Nederland daardoor niet zo slagvaardig kan opereren als bijvoorbeeld de Verenigde Staten of China, maar dat geeft wel de ruimte om in breed (Kamer)overleg tot een oplossing te komen. En dat is ook wat waard.

door Robert Heij
Voorzitter Perspectief

Zingend protesteren

Als we het over protesten, revoluties of demonstraties hebben, denken we vooral aan boze burgers met spandoeken die in koor allerlei leuzen tegen iets of iemand roepen. Maar ook in liederen kunnen heel wat protesten schuilen. In de loop der geschiedenis zijn er veel strijdlie-deren geweest, waarvan sommige zelfs tot volkslied zijn verheven; zie het Franse volkslied *La Marseillaise*. Maar ook de moderne songs hebben vaak een dubbele bodem en brengen een indringende boodschap met zich mee. Vooral armoede, oorlog en discriminatie zijn populaire thema's bij de protestzangers en -zangeressen. In dit artikel worden twee protestsongs besproken; *Welterusten, Meneer de President* van Boudewijn de Groot en *Masters of War* van Bob Dylan.

Boudewijn de Groot ***Welterusten, Meneer de President***

Aan de titel blijkt dat er kritiek wordt geuit tegen een president. Het lied richt zich tegen de Vietnam-oorlog en verantwoordelijkheden die de Amerikaanse president Lyndon B. Johnson draagt voor misstanden tijdens de oorlog. Enkele jaren geleden kreeg president George W. Bush het ook zwaar te verduren in de popmuziek. In het repertoire van Boudewijn de Groot bevinden zich meerdere sociaal geëngageerde nummers. *Welterusten, Meneer de President* is misschien wel de meest bekende protest-song van Nederlandse makelij.

*“Denk vooral niet aan die zesenvestig doden,
die vergissing laatst met dat bombardement.
En vergeet de vierde van de tien geboden,
die u als goed christen zeker kent.”*

In de context van de tekst lijkt het dat De Groot doelt op de zesde gebod 'Gij zult niet doden'. Aangenomen wordt daarom dat per ongeluk het verkeerde gebod wordt genoemd. Het vierde gebod handelt namelijk over sabbatheiliging, iets wat in principe weinig van doen heeft met oorlog en vrede.

*“Denk maar niet aan al die jonge frontsoldaten.
eenzaam stervend in de verre tropennacht.
Laat die bleke pacifistenklike maar praten,
meneer de president, slaap zacht.”*

Hier gaat De Groot in op het lot van de (jonge) Amerikaanse soldaten. Zij werden namelijk verplicht om zonder pardon te strij-

den voor een oorlog waar zij niet voor hadden gekozen. Velen van hen kwamen na de verschrikkingen van de oorlog met psychische problemen terug in een land dat hen had uitgezwaaid als helden.

*“Droom maar van de overwinning en de zege,
droom maar van uw mooie vredesideaal.
dat nog nooit door bloedig moorden is verkregen,
droom maar dat het u wel lukken zal dit maal.
Denk maar niet aan al die mensen die verrekken,
hoeveel vrouwen, hoeveel kinderen zijn vermoord.
Droom maar dat u aan het langste eind zult trekken,
en geloof van al die tegenstand geen woord.”*

Hier maakt De Groot gehakt van de idealen van de Verenigde Staten in die tijd. Vrede promoten, maar tegelijkertijd wel oorlog voeren. Hij uit ook zware kritiek op de vele burgerslachtoffers, zoals onschuldige vrouwen en kinderen, die zijn gevallen ten gevolge van Amerikaanse oorlogshandelingen.

*“Droom maar niet te veel van al die dode mensen,
droom maar fijn van overwinning en van macht.
Denk maar niet aan al die vredeswensen.
Meneer de president, slaap zacht.”*

Hiermee eindigt het lied van De Groot. Het vat als het ware kort samen wat het hele lied uitademt. Namelijk het beeld dat de president rustig slaapt en bezig is met de oorlog winnen zonder te denken aan de vele slachtoffers die aan beide kanten zijn gevallen.

Bob Dylan**Masters of War**

Waar Boudewijn de Groot zich richt tot de machtigste man van Amerika, richt Bob Dylan zich tot de hoge heren van de oorlog. Masters of War verscheen in 1962, toen Dylan op zijn hoogtepunt stond als 'stem van het volk'. Nog steeds speelt Dylan dit lied tijdens optredens.

*"Come you masters of war
You that build all the guns
You that build the death planes
You that build the big bombs
You that hide behind walls
You that hide behind desks
I just want you to know
I can see through your masks"*

In het eerste couplet worden die heersers van de oorlog aangesproken. Het zijn zij, die de wapens hebben gemaakt, de vluchten des doods, de grote bommen. Het zijn zij die schuilen achter muren en bureaus. Maar dit lied is een groot demasqué. Eén van de meest controversiële coupletten, is wel het volgende. Is het een jeugdsonde van de joodse zanger van tweeëntwintig jaar jong?

*"How much do I know
To talk out of turn
You might say that I'm young
You might say I'm unlearned
But there's one thing I know
Though I'm younger than you
Even Jesus would never
Forgive what you do"*

Die laatste zin heeft veel losgemaakt, evenals het ontbreken van die zin. Sinds Dylans bekering eind jaren zeventig, speelt hij –zoals gezegd– nog steeds dit lied tijdens zijn optredens. Maar die zin dat zelfs Jezus de zonden van de heren van de oorlog niet vergeeft, speelt hij niet meer. Misschien is dat het meest hoopvolle teken uit dit lied.

*"You've thrown the worst fear
That can ever be hurled
Fear to bring children
Into the world
For threatening my baby
Unborn and unnamed
You ain't worth the blood
That runs in your veins"*

Dylan gaat fel tekeer tegen de mannen, die niet alleen oorlog voeren maar ook de toekomst van het eigen volk te grabbel gooit. De hoge heren zorgen ervoor dat ouders bang zijn om kinderen ter wereld te brengen. Diezelfde heren zijn het bloed in hun lichaam niet waard.

*"And I hope that you die
And your death 'll come soon
I will follow your casket
In the pale afternoon
And I'll watch while you're lowered
Down to your deathbed
And I'll stand o'er your grave
'Til I'm sure that you're dead"*

Er is één manier om een einde te maken aan die oorlog: dat de leiders snel sterven. De ik-persoon, voor het gemak 'de stem van de generatie', zal op hun graven staan. Om te controleren dat ze werkelijk dood zijn.

Een behoorlijk kritisch lied, die sinds 1979 wel de nodige nuance heeft gekregen. Voor de vrede moeten er geen warlords meer zijn. Voor de vergeving is er toch iemand anders nodig, en daar hebben wij niet over te oordelen.

Luistertips:

Marco Borsato & Ali B
Wat zou je doen (2004). Over oorlog.

Phil Collins
Another Day in Paradise (1989). Over daklozen.

Aretha Franklin
Respect (1965). Over emancipatie van (zwarte) vrouwen.

Boudewijn de Groot
Welterusten, Meneer de President (1966). Over de Vietnam-oorlog.

Michael Jackson
Earth Song (1995). Over armoede in Afrika, oorlog, milieuvervuiling en stroperij.

Michael Jackson
Heal the World (1992). Over armoede onder kinderen in derde wereld.

P!nk
Dear Mr President (2006). Over het beleid van voormalige president George W. Bush.

Ernst Jansz
Dit huis (2006). Over het gastvrije Nederland en voor een generaal pardon.

Doe Maar
Watje (2000). Tegen zinloos geweld.

Klein Orkest
Over de muur (1984). Over de verdeling in Duitsland tussen 1961 en 1989.

door

Jan-Hendrik van Sligtenhorst (@Giovanni_vS)
& **Frits Tromp (@trompfrits)**

De neergang van taal in de politiek

Volgens het spreekwoord zegt een foto meer dan duizend woorden, maar taal met zijn daarbij horende non-verbale communicatie kan er ook wat van! Een politicus zonder overtuigingskracht is als een timmerman zonder hamer en daarom is het erg belangrijk voor onze staatkundigen om hun vaardigheden daarin te ontwikkelen.

Om meer te weten over de overtuigingskracht van taal gaan we terug naar het oude Griekenland. De leer van de retoriek – het effectief spreken en schrijven – was daar erg populair. Volgens Aristoteles zijn er drie manieren waarop een spreker zijn publiek kan beïnvloeden. Allereerst kan dit door middel van zijn persoonlijke karakter (ethos), als tweede door de vaardigheid van het oproepen van emoties (pathos) en als laatste door de verwoording en logica van de boodschap die wordt overgebracht (logos). Omdat niet één publiek hetzelfde is, is de spreker genoodzaakt zijn boodschap steeds op een andere manier te verpakken.

'De ene politicus heeft nou eenmaal meer charisma dan de ander'

Anno 2011

Naar mijn mening wordt taal op zichzelf steeds minder belangrijk in de hedendaagse politiek. Dit zorgt voor een verandering van de retoriek. De basis blijft, maar de manier waarop de drie elementen gebruikt worden verandert drastisch. Door de maatschappelijke verandering van het samengaan van politieke systemen en media systemen, is de zogenaamde 'mediated democracy' ontstaan en het aantal

'personality politics' gestegen. Politici van dit genre hebben een opvallende stijl en uitstekende vaardigheden met betrekking tot het gebruik van verschillende media. Eerst speelde alleen de radio hierin een belangrijke rol waardoor ethos, pathos en logos slechts konden worden gebruikt door middel van woorden. Het verhaal met de daarbij horende argumenten was de overtuigingsfactor. Het stemgebruik en de manier van praten kon invloed hebben. Deze invloed was echter minimaal.

Met de komst van televisie en internet zijn ook andere non-verbale manieren van communiceren belangrijk geworden. Eén van de eerste politici waarbij de invloed hiervan duidelijk werd is de Amerikaanse president John F. Kennedy. Met zijn charismatische uitstraling en ontspannen houding op televisie won hij veel stemmen. Tijdens de debatten kwam Kennedy bij televisiekijkers als beste uit de bus, terwijl krantenlezers en radioluisteraars zijn opponent Nixon de eer gaven. Dit bevestigt dat de houding en uitstraling van kandidaten meespeelt in de keuze voor het presidentschap. De keuze draait sterk om de kandidaat en minder om de partij. Een actueel voorbeeld is de huidige president van de Verenigde Staten Barack Obama. In allerlei media verschijnt hij als de familieman met een groot hart. Foto's van zijn vakantie waarin hij met zijn kinderen speelt, humor tijdens toespraken en dansen op popmuziek tijdens talkshows zorgen ervoor dat mensen hem er-

varen als iemand die dichter bij ze staat en ze begrijpt. De interactiviteit van internet en social media zorgt ervoor dat burgers 'persoonlijk' contact kunnen hebben met politici. Mensen voelen zich dan verbonden en hebben het idee dat ze serieus genomen worden en kunnen deelnemen aan de politieke besluitvorming. Vanzelfsprekend kan dit stemmen opleveren wat resulteert in een hoog aantal politici die gebruik gaan maken van de moderne communicatiemiddelen.

'Social media geeft elke burger de mogelijkheid te participeren in de politiek'

Gevolgen

Dit lijkt misschien onschuldig, immers, heeft niet elke politicus gelijke toegang tot die middelen? Het gebruik ervan is niet moeilijk en het kan gezien worden als een andere manier van concurrentie. Want ook politici moeten meegaan met de tijd. Feit is echter wel dat de ene persoon nou eenmaal meer charisma heeft dan de ander. Dit zou kunnen leiden tot een neergang van de democratie. In een democratie vindt de besluitvorming plaats op basis van de gelijkheid van de burgers. In de ideale discussie heeft iedereen toegang, worden alle stemmen gehoord, wint het beste argument en aan het einde is er consensus. Omdat het onmogelijk is om elk individu te laten deelnemen aan één discussie zijn er opinieleiders aangesteld die bekend staan als de huidige politici.

Advertentie

Burgers stemmen op de persoon die zijn of haar mening vertegenwoordigt. Hiervoor moeten ze volledig geïnformeerd zijn. Als gevolg hiervan ontstaat een representatieve democratie die de mening van de bevolking reflecteert. Op het moment dat mensen hun stem uitbrengen op de charismatische politicus met de vlotte babbel, zal de politieke besluitvorming niet berusten op een representatieve mening van de bevolking. Vaak worden er teveel zintuigen geprikkeld om rationeel te beslissen. De vraag is dan of dit daadwerkelijk een probleem is.

Eenzijds wordt de politiek dus negatief beïnvloedt door de media, anderzijds kan internet juist een nieuwe kans bieden. Het geeft burgers de mogelijkheid om informatie te verzamelen over de standpunten van de partijen en door het interactieve karakter van social media kunnen er discussies ontstaan. Op deze manier kan elke burger participeren in de hedendaagse politiek.

Het is onmogelijk voor politici om te stoppen met het gebruik van media. Politiek is een strijd waarin alle mogelijke wapens gebruikt zullen worden. Het is wel belangrijk om voor jezelf te bedenken waarom je voor een bepaalde partij stemt. Ben je het eens met de standpunten of ben je gevoelig voor de kracht van retoriek die de politicus op je uitoefent?

door Marjolein Koster

O' L I N T E
 TRAININGEN | LOOPBAANADVIES | WORKSHOPS

Tel: 08787-18222
 Email: info@olinte.nl
 Web: www.olinte.nl

ontdek
 talent

teambuilding
 solliciteren

communicatie
 loopbaanadvies

creatief
 samenwerken
 feest

trainingen
 workshops

netwerken

Locatie Trainingen & Workshops:
 Landgoed Schothorst
 Schothorsterlaan 11
 3822 NA AMERSFOORT

O'linte, altijd waardevol!

Ruilen, gunnen en delen

Na Luyendijks succesvolle boek 'Het zijn net mensen', over de verslaggeving van het Midden-Oosten conflict, verscheen in november Luyendijks nieuwste boek. Na een maand rondlopen in de Haagse politiek kwam Luyendijk tot interessante conclusies die hij opschreef in een boekje met de veelzeggende titel: 'Je hebt het niet van mij, maar...'

Luyendijks antropologische verslag naar de Haagse wereld van politici, journalisten, voorlichters en lobbyisten spreekt mij aan. In zijn verwondering over de 'Haagse kaasstolp' doet hij naar eigen zeggen twee grote ontdekkingen. In een wereld waar je zou verwachten dat de vier groepen actoren die Luyendijk onderscheidt (politici, journalisten, voorlichters en lobbyisten) elkaar voortdurend zouden bevechten, beconcurreren en bekritisieren, is er juist een sterke verstrengeling tussen deze groepen. De verstrengeling komt bijvoorbeeld naar voren in de Nieuwspoortcode ('Je hebt het niet van mij, maar...'). Het 'Internationaal perscentrum de Nieuwspoort' is naar eigen zeggen 'dé plaats in het centrum van de landspolitiek waar parlementaire pers, politici, voorlichters en lobbyisten elkaar informeel ontmoeten' (www.nieuwspoort.nl – red.). Nieuwspoortleden vormen een groep waar ieder zijn eigen belangen behartigt, maar ook waar onderlinge relaties van informatie ruilen, gunnen en delen een belangrijke rol spelen. De verstrengeling blijkt ook uit het persoonsverkeer tussen de verschillende velden. Zo worden verslaggevers politici, en oud-Tweede Kamerleden worden lobbyisten.

Luyendijks tweede conclusie is dat de Nederlandse politieke cultuur nogal ondoorzichtig is. Van buitenaf is niet duidelijk hoe de (machts)relaties lopen. Volgens lobbyisten ligt de macht voor een deel bij de politici, maar een ander deel van de macht ligt bij (top)ambtenaren. Daarnaast is de Nieuwspoortwereld blank, man,

hoogopgeleid, afkomstig uit de Randstad en van middelbare leeftijd. Jongeren, allochtonen, vrouwen en mensen uit lagere sociale milieus zijn enorm ondervertegenwoordigd en hebben moeilijkheden door te dringen tot de functies van lobbyist, voorlichter, journalist en politicus. Er is in de Haagse kaasstolp niet te zien wie met wie verstrengeld is en er is moeilijk tot de kaasstolp door te dringen.

Luyendijks boekje geeft een interessante kijk op de Haagse politiek. Het is interessant dat juist in de week waarop zijn boek uit kwam twee PVV'ers (Sharpe en Lucasen), dankzij onderzoek van de media in opspraak kwamen. De vraag die bij mij opkomt is of de media net zo grondig onderzoek doet naar politici waar ze wekelijks mee doorzakken in Nieuwspoort, als naar politici van de PVV. In de cultuur van verstrengeling zijn er insiders en outsiders. Politici van partijen als CDA en VVD groeien door naar andere functies en blijven in dit netwerk rouleren. Een partij als de PVV plaatst zich bewust buiten dit wereldje en is een outsider. De partij maakt zich hard voor een kleine en transparante overheid en verzet zich tegen linkse journalistiek met linkse hobby's. Zorgt een houding van bewust afzetten tegen de Haagse politieke wereld ervoor dat journalisten gemotiveerder zijn onderzoek te doen naar belastende informatie?

Misschien wel. Nieuwkomers moeten de sociale regels leren. Goedschiks of kwaadschiks. Regels kunnen worden opgelegd door sociale druk. Maar als dat niet werkt worden regels opgelegd door te straffen en uiteindelijk uit te sluiten. De PVV is nieuw in de Haagse kaasstolp en is niet van plan zich te conformeren aan de sociale regels. PVV-Kamerleden mogen niet praten met de pers, alles verloopt via Wilders. Op deze manier ontstaan er geen relaties tussen journalisten en politici. Lobbyisten hebben geen toegang tot de PVV en zullen dus ook geen band opbouwen met deze Kamerleden. Ook al wil de

PVV zich verre houden van de Haagse omgangsvormen, in de praktijk worden mensen gesocialiseerd in de groep waar ze zich in bevinden en worden zij onderdeel van de gedeelde cultuur. De PVV zal zich dan uiteindelijk ook moeten aanpassen aan de Nieuwspoortmentaliteit. Bovendien geldt: 'if you can't beat them, join them!'.

door Anneloes Kelder

Dit artikel is eerder in aangepaste vorm verschenen op: <http://opunie.nl/opinie/ruilen-gunnen-en-delen/>

Verzekerd van goede zorg

Voor elk lid dat zich per 1 januari 2012 aanmeldt, steunt DVZ het werk van Perspectief met een eenmalige gift van € 50,-.

Op www.dvz.nl vind je meer informatie. Je kunt er ook een premieberekening maken, een offerte opvragen of een zorgverzekering afsluiten.

Als je dit jaar 18 wordt kun je ook naar DVZ overstappen in de maand voorafgaande aan je verjaardag. Bel ons gerust: (071) 365 28 02. We helpen je graag!

Christelijke zorg

Perspectief onderscheidt zich van andere politieke jongeren-organisaties door de visie op het leven, de samenleving en de politiek. Deze visie sluit naadloos aan bij de Principe Polis van DVZ.

Aanbieding

Perspectief heeft voor haar leden een groepskorting geregeld voor de zorgverzekeringen van DVZ:

- € 75,- premie retour voor elke nieuwe premiebetalende verzekerde
- 10% korting op de basisverzekering
- 15% korting op de aanvullende verzekeringen
- 10% korting op de doorlopende reisverzekering

Uitstekende service

Al vele jaren scoort de kwaliteit van onze klantenservice zeer hoog. Dat blijkt uit onafhankelijke onderzoeken van KiesBeter, MarketResponse, de ConsumentenBond en het Verbond van Verzekeraars.

Perspectief wil jongeren motiveren en stimuleren om een actieve rol te spelen in politiek en maatschappij. In een tijd met haar eigen vragen en actuele politieke problemen wil Perspectief zoeken naar eigentijdse antwoorden die hun basis vinden in de Bijbel, die normgevend is voor een leven naar Gods wil.

Wegens het aanstaande vertrek van Martin Otte is Perspectief per 25 november 2011 op zoek naar een

Penningmeester (v/m)

10-12 uur per week (op vrijwillige basis)

De functie:

- Je beheert de financiële middelen van Perspectief en draagt zorg voor een gezond financieel beleid;
- Je coördineert het innen van de contributies en andere geldmiddelen;
- Je stelt jaarlijks de begroting en het financieel jaarverslag op;
- Je autoriseert de ingediende declaraties en ontvangen facturen;
- Je bewaakt de budgetten en controleert de boekhouding;
- Je bent verantwoordelijk voor de business club en het aantrekken van adverteerders.

Wij zoeken iemand die:

- Overtuigd christen is, in spreken en handelen;
- Lid is of wil worden van Perspectief en zich verbonden voelt met het ChristenUnie-gedachtegoed;
- Over goed boekhoudkundig en financieel inzicht beschikt;
- Visie heeft om Perspectief op lange termijn financieel gezond te houden en zich wil inzetten om financiële middelen te verwerven uit additionele bronnen;
- Verder durft te kijken dan de financiële administratie, om zo ook te kunnen benoemen op welke manieren Perspectief als vereniging beter kan functioneren;
- Goed zelfstandig en in teamverband kan functioneren;
- Voldoende tijd heeft om deze functie te vervullen.

Wij bieden:

- Een interessante en afwisselende bestuursfunctie;
- De verantwoordelijkheid over een aanzienlijk financieel budget;
- Een gedreven en gezellig team om mee te werken;
- Een verdieping in de christelijke (jongeren)politiek;
- Mogelijkheid tot verschillende trainingen voor persoonlijke ontwikkeling;
- Een bescheiden onkostenvergoeding.

Herken jij je in dit profiel en wil jij het uitdagende en veelzijdige bestuurslidmaatschap van Perspectief aangaan?

Dan nodigen wij je uit om te solliciteren!

Richt je sollicitatie, bestaande uit een motivatiebrief en je curriculum vitae,

voor 3 oktober 2011 aan

Perspectief, ChristenUnie-jongeren

t.a.v. Robert Heij

Postbus 439

3800 AK AMERSFOORT

of stuur je brief en CV naar

voorzitter@perspectief.nu.

Voor meer informatie over de functie kun je contact opnemen met penningmeester Martin Otte via 06-15906937 of penningmeester@perspectief.nu.

Perspectief

ChristenUnie-jongeren

Perspectief wil jongeren motiveren en stimuleren om een actieve rol te spelen in politiek en maatschappij. In een tijd met haar eigen vragen en actuele politieke problemen wil Perspectief zoeken naar eigentijdse antwoorden die hun basis vinden in de Bijbel, die normgevend is voor een leven naar Gods wil.

Per 25 november is Perspectief op zoek naar een bestuurslid

Ledenwerving & Promotie (v/m)

10-15 uur per week (op vrijwillige basis)

De functie:

- Je bent verantwoordelijk voor het vergroten van de naamsbekendheid van Perspectief en het werven van nieuwe leden voor de vereniging;
- Je coördineert de promotie op scholen, evenementen, congressen en bijeenkomsten;
- Je organiseert ledenwervingsacties;
- Je ondersteunt lokale afdelingen bij de promotie van activiteiten;
- Je begeleidt startende lokale afdelingen en bent eerste aanspreekpunt voor de afdelingen (dit omdat veel afdelingen met name acties organiseren en daarbij promotie een grote rol speelt);

Wij zoeken iemand die:

- Overtuigd christen is, in spreken en handelen;
- Lid is of wil worden van Perspectief en zich verbonden voelt met het ChristenUnie-gedachtegoed;
- Over goed organisatorisch talent beschikt;
- In staat is op communicatief gebied te zoeken naar frisse invalshoeken;
- De capaciteiten heeft om vrijwilligers aan te sturen;
- In staat is mensen te overtuigen lid te worden van Perspectief;
- Goed zelfstandig en in teamverband kan functioneren;
- Voldoende tijd heeft om deze functie te vervullen.

Wij bieden:

- Een interessante en afwisselende bestuursfunctie;
- Een goed en gezellig team om mee te werken;
- De ervaring vrijwilligers aan te sturen en je promotietalent te ontwikkelen;
- Een verdieping in de christelijke (jongeren)politiek;
- Mogelijkheid tot verschillende trainingen voor persoonlijke ontwikkeling;
- Een bescheiden onkostenvergoeding.

Herken jij je in dit profiel en wil jij het uitdagende en veelzijdige bestuurslidmaatschap van Perspectief aangaan?

Dan nodigen wij je uit om te solliciteren!

Richt je sollicitatie, bestaande uit een motivatiebrief en je curriculum vitae,

voor 3 oktober 2011 aan

Perspectief, ChristenUnie-jongeren

t.a.v. Robert Heij

Postbus 439

3800 AK AMERSFOORT

of stuur je brief en CV naar

voorzitter@perspectief.nu.

Voor meer informatie over de functie kun je contact opnemen met Anneloes Kelder via 06-15906938 of

communicatie@perspectief.nu.

Een andere benadering

In zijn boek 'In Europa' beschrijft Geert Mak de geschiedenis van Europa in de twintigste eeuw. Intrigerend is hoe Mak de opkomst van het antisemitisme beschrijft en de rol van de kerk daarin.¹ In sommige landen mogen we trots zijn op de geschiedenis van de kerk, waarbij zij als bakermat van verzet diende, in andere landen zouden we liever maar zo snel mogelijk onze kerkelijke geschiedenis willen vergeten. In de eenentwintigste eeuw horen we een bekende Nederlandse politicus zeggen: "Daarom, voorzitter, tijd voor de grote schoonmaak van onze straten. Als onze 'nieuwe Nederlanders' hun grote liefde voor deze zevende-eeuwse woestijnideologie willen tonen, dan moeten ze dat maar doen in een islamitisch land, maar niet hier, niet in Nederland [...] De islam is een achterlijke cultuur, en die willen wij bestrijden."² In de zomer van 2011 zit ik in een kerk waar deze politicus de 'champion of freedom' wordt genoemd en waar er met klem voor hem wordt gebeden. Ik vond het onthutsend. Is dit de manier hoe wij met 'vreemdelingen' omgaan? Hebben wij niet door schade en schande geleerd hoe wij andere bevolkingsgroepen behoren te benaderen? Welke benadering is gewenst?

Het lijkt niet meer van deze tijd, niets meer dan een anachronisme, dat in het 'verlichte' Nederland uitspraken worden gedaan als 'de islam is een achterlijke cultuur' en dat er wordt gewezen op 'de grote schoonmaak van onze straten', waarbij hoogstwaarschijnlijk wordt bedoeld op de islam. Helaas is het wel van deze tijd. De politicus die deze uitspraken doet maakt zelfs furore en weet een heel groot gedeelte van het electoraat achter zich te scharen – en dat in de eenentwintigste eeuw. Huxley, een bekende Engels-Amerikaanse schrijver, zou hier de volgende verklaring voor hebben gevonden, namelijk dat: "the most important lesson that history has to teach, is that men do not learn from history."³

In Nederland bestaat vijf procent van de bevolking uit moslims. Hiervan is een klein deel religieus actief.⁴ De Marokkaanse en Turkse bevolking in Nederland, waarvan een groot deel moslim is, kampt met een aantal problemen. Zo kampen zij met een lager opleidingsniveau en arbeidsparticipatie, een hoge criminaliteit, werkloosheid en segregatie, en is men sterk afhankelijk van uitkeringen.⁵ Van de 850.000 Nederlandse moslims, zijn 25.000 Nederlandse moslims radicaal, waarvan tientallen daadwerkelijk gewelddadig kunnen worden.⁶ Een groot probleem betreft het diepste niveau van integratie, namelijk de mate van 'the sense of belonging' (het wezenlijk thuis voelen). Zo geeft 65 procent van de Turken en 73 procent van de Marokkanen aan zich thuis te voelen, al geeft maar 12 procent van de Turken en 14 procent van de Marokkanen aan zich Nederlander te voelen.⁷ Vormen deze statistieken een rechtvaardiging om te pleiten voor 'de grote schoonmaak' van onze straten?

Vanuit verschillende hoeken wordt er nog een schepje bovenop gedaan. De film Fitna van Wilders toont verschillende schokkende beelden en doet een oproep om de 'islamisering' te stoppen en 'onze vrijheid' te verdedigen.⁸ De film van Van Gogh en Hirsi Ali benadrukt nog eens de denigrerende houding van de islam ten

opzichte van vrouwen.⁹ Ten slotte beeldt de film 'Obsession' – waarvan een van de regisseurs overigens van joodse afkomst is – sprekend het gevaar van de radicale islam uit: de jihad, het doodgaan voor de eer van Allah, de indoctrinatie van het antisemitisme bij jonge islamitische kinderen en de vrijbrief om de 'kufar' (de ongelovige) te doden.¹⁰ Allemaal zeer schokkende verhalen, waar zeker een kern van waarheid in zit. Gooien we echter niet alleen maar meer olie op een vuur van haat door dit soort documentaires te produceren? Is dit de manier hoe we om dienen te gaan met moslims in ons land en de wereld?

Huxley: 'the most important lesson history has to teach, is that men do not learn from history.'

Daar zat ik dan, op een zomermiddag in een kerk vol met medechristenen die blijk gaven van een hoge mate van argwaan, aversie en vooral ook xenofobie ten opzichte van de islam. Bij de melding van de komst van 50.000 moslimmigranten naar Europa, slaakte iedereen om mij heen een diepe zucht. Het wordt als een probleem ervaren dat er steeds meer moskeeën komen – vooral de overlast van het bidden is storend. Verder wordt de angst geuit voor de opkomst van een nieuwe munteenheid op de wereldmarkt, de islamitische Dinar. Volledig instemmend roepen meerdere mensen in de kerk 'amen' als er wordt gesteld dat Israël een fort tegen de islam vormt. Het wordt gevolgd door een luide bijval als geroepen wordt dat wij 'weg' zouden zijn als Israël ophoudt te bestaan. Als klap op de vuurpijl mag halalvlees niet aan de armen worden gegeven,

dit is namelijk een principekwestie. Door het geven van dit vlees zouden immers meer moslims naar Nederland toe kunnen komen! Ik ging bij mezelf te rade en knipperde even goed met mijn ogen om te weten dat ik niet aan het dromen was. Hoorde ik dat nou goed?

Verschillende trendwatchers schetsen een toekomstbeeld met een toenemende tweespalt tussen allochtonen en autochtonen. Het directoraat-generaal Veiligheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken stelt in de 'Trendstudie strategische verkenning' dat de afstand tussen allochtonen en autochtonen steeds groter wordt en dat etnische spanningen zullen toenemen.¹¹ Bakas voorspelt zes megatrends, waarvan een te maken heeft met de 'tribalisering' van onze natiestaat. Het belang van de staat neemt af, en die van 'stammen' nemen toe. Nederland wordt volgens hem een 'saladeland', waarbij iedere groep zijn eigen identiteit behoudt en een gemeenschappelijke 'saus' als bindmiddel dient.¹² Weinig cohesie dus. Deze trends zijn niet veelbelovend. Wat kan hier aan gedaan worden?

*Nota bene in ons eigen partijblad,
de Perspex, proef ik impliciet de
angst voor de islam.*

Een andere benadering is in mijn optiek gewenst. De reden waarom wij uitspraken zoals aan het begin van dit artikel doen of steunen, heeft volgens mij één hoofdrede, namelijk: angst. Nota bene in ons eigen partijblad, de Perspex, proef ik impliciet de angst voor de islam. Er wordt bijvoorbeeld beweerd dat "ook wij, ver weg in het westen, ons zorgen moeten maken over een steeds sterkere ideologische macht die ons wil overheersen."¹³ Om een nuance aan te brengen: het is volgens mij met name de angst voor het onbekende dat onze houding ten opzicht van de moslims in grote mate bepaalt. Er zijn genoeg christenen die in contact hebben gestaan met moslims, maar hoe veel christenen zijn bevriend met moslims? Wat weet de gemiddelde christen nou echt? Bestaat de verworven kennis alleen uit wat men uit 'documentaires' zoals 'Fitna', 'Submission' en 'Obsession' heeft verkregen? Dat zou zeer betreurenswaardig zijn. Ik hoor van te weinig christenen dat zij bevriend zijn met een moslim. We gaan graag arme kinderen in Afrika helpen, maar om een vriendschappelijke relatie aan te gaan met een moslim in Nederland zien we helaas niet zitten.

Het gaat mij derhalve om het aangaan van relaties. Levinas, een ethicus die de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog aan den lijve heeft ondervonden, pleit voor het aangaan van een relatie met de Ander. De Ander is die persoon die radicaal anders is.¹⁴ Wij gaan graag relaties aan met de ander (de gelijksoortige Nederlander, ofwel christen), maar wij dienen betrekkingen aan te knopen met de Ander (de niet gelijksoortige Nederlander, ofwel de moslim). Hier ligt volgens hem de echte uitdaging.¹⁵ Laten we nu niet roepen dat bij ontstentenis van daadkracht, de politiek wederom faalt in haar taak om het integratievraagstuk op te lossen. Dat is te

makkelijk. Dit probleem is niet zozeer een politiek probleem, maar dient als samenleving opgepakt te worden, waarbij een ieder betrekkingen aanknoopt met de Ander. Ik kan u uit ervaring vertellen dat het mijn vooroordelen heeft doen wegnemen. Bij het aangaan van een vriendschap kan het wederzijds begrip toenemen en dit zal de angst voor het onbekende ook wegnemen. Zo zei Madame Curie ooit: "Niets in het leven hoeft je te vrezen. Je hoeft het alleen maar te begrijpen. Nu is de tijd aangekomen om meer te begrijpen, zodat we minder hoeven te vrezen."¹⁶

¹ Met name het vooroorlogse Wenen uit 1900, de opstelling van de Heilige Stoel tijdens en na de Tweede Wereldoorlog en – de zwarte bladzijde uit de Franse geschiedenis – de geschiedenis van Vichy zijn de moeite waard om te lezen. Zie: Mak, G. (2007), *In Europa, Reizen door de twintigste eeuw*, p.78-105 en 688-707.

² Zie: Geert Wilders: zijn beste & grappigste uitspraken <http://www.youtube.com/watch?v=rozGRFnsOcw&feature=related>.

³ Blauwhof, G. en W. Verbaan (2009), *Wolk 777, Over crisis, krimp en duurzaamheid*, p.112.

⁴ Segers, G.J. (2010), *Voorwaarden voor vrede, De komst van de islam, de integratie van moslims en de identiteit van Nederland*, p.21.

⁵ *Idem*, p.22.

⁶ *Idem*, p.57.

⁷ *Idem*, p.97 en 102.

⁸ Zie: Fitna <http://www.youtube.com/watch?v=NciCTcxCvx4>.

⁹ Zie: Submission http://www.youtube.com/watch?v=G6bFR4_Ppk8.

¹⁰ Zie: Obsession <http://www.youtube.com/watch?v=gMLJEDDDGc>.

¹¹ Blauwhof, G. en W. Verbaan (2009), *Wolk 777, Over crisis, krimp en duurzaamheid*, p.23.

¹² *Idem*, p.24

¹³ Schoonderwoerd, J. (2011), *Israël en de Arabische Lente, Shalom in het Midden-Oosten?*, p.8-9.

¹⁴ Bos, ten R., c.s. (2005), *For business ethics*, p.74,75.

¹⁵ *Idem*, p.76.

¹⁶ Blauwhof, G. en W. Verbaan (2009), *Wolk 777, Over crisis, krimp en duurzaamheid*, p.132.

ХРЫСЬЦІЯНСКІЯ ПРЫНЦЫПЫ І БЕЛАРУСКІ ПАТРЫЯТЫЗМ!

Een pleidooi voor herleving van de Wit-Russische taal

Op de ECPYN Winter School in Oekraïne staan tientallen vlaggetjes in de conferentiezaal te wachten. Iedere deelnemer krijgt een mini-vlag van zijn of haar vaderland, trots staand in een standaardje. Trots wapperen wij Nederlanders met ons rood-wit-blauw, we proberen zelfs –lang leve onze vorstin!– een oranje wimpel te fabriceren. Opmerkelijk genoeg draait onze Wit-Russische collega direct de vlag uit het standaardje en gooit deze weg. De handeling is klein, maar roept direct een vraag op: waarom wil deze Wit-Russische zich niet identificeren met haar eigen vlag?

We zoomen in op Wit-Rusland: een Oost-Europese republiek aan haar oostzijde grenzend aan Rusland. Oorspronkelijk een Sovjet Republiek. Verklaarde zich onafhankelijk in 1991. Bijna tien miljoen inwoners groot. Hoofdstad Minsk. Staatshoofd is Alexander Loekasjenko. Formeel is er volksvertegenwoordiging en een gekozen president, de facto is Wit-Rusland een dictatuur. Vanaf het aantreden van Loekasjenko staan alle volgende verkiezingen bol van tegenwerking van de oppositie, het weigeren van verkiezingswaarnemers en het plegen van stemfraude. Vele kranten en tijdschriften worden gesloten wegens 'belasting van de president'. Door middel van een vervalst referendum past Loekasjenko de Wit-Russische grondwet dusdanig aan dat hij voor onbepaalde tijd de macht kan vasthouden. Demonstraties van de bevolking worden neergeslagen, protesteerders worden gevangen gezet. Het woord dictatuur lijkt op zijn plek.

Opmerkelijk genoeg draait onze Wit-Russische collega direct de vlag uit het standaardje en gooit deze weg.

Een van de grote 'successen' van Loekasjenko is dat hij Wit-Rusland grotendeels heeft weten te russificeren. De huidige president en een groot gedeelte van zijn regering is niet Wit-Russisch; zij zijn Sovjet Communisten, Russen. Beleid van Loekasjenko maakt dat de Wit-Russische cultuur stukje bij beetje vervangen wordt door de Russische. De eerste belangrijke stap in dit proces is het referendum van 1995. Loekasjenko stelt het volk in dit referendum vier vragen: (1) Bent u het er mee eens dat de Russische taal gelijk wordt aan de

Wit-Russische taal? - 83,3% voor (2) Steunt u de acties van de president die economische integratie met Rusland bevorderen? - 83,3% voor (3) Steunt u het voorstel om een nieuwe vlag en een nieuw landswapen te introduceren? - 75,1% voor (4) Bent u het eens met de noodzaak tot verandering van de grondwet, zodat de president het parlement voortijdig naar huis kan sturen als het parlement de grondwet schendt? - 77,7% voor. Het Russische parlement feliciteert Wit-Rusland met de "prachtige uitkomst". Critici vanuit de hele wereld wijzen op het feit dat dit referendum absoluut vervalst moet zijn en daarmee een aanval is op democratische vrijheden.

Vanaf 1995 is het Wit-Russisch het Wit-Russisch niet meer. Het Russisch wordt de staatstaal, het Wit-Russisch "de taal voor thuis" (aldus Loekasjenko). De overheidspublicaties, de tv-programma's, de kranten, het schoolonderwijs, de speeches van Loekasjenko; alles in het Russisch. Meer en meer gaan de Wit-Russen hun taal vermengen met het Russisch, waardoor een soort nieuwe taal ontstaat: 'trasianka' wordt deze mix genoemd. Helaas zijn zelfs de laatste dagen van 'trasianka' geteld. Het Russisch neemt volledig over; waar in 1999 nog 37% Wit-Russisch spreekt thuis is dat in 2009 nog 12%.

De Wit-Russische taal kent van oorsprong niet het cyrillische schrift waarin het Russisch geschreven wordt. Het Wit-Russisch is een Slavische taal, maar werd geschreven in de ons bekende Latijnse vorm. De Sovjet theorie van het 'samenvoegen van talen' (lees: samenvoegen tot eenvormig Russisch) leidt er toe dat vanaf 1933 het Wit-Russisch geschreven wordt in het cyrillische schrift. Deze 'hervorming' brengt daarbij ook enkele fundamentele grammaticale veranderingen in de taal, zodat het Wit-Russisch stukken dichterbij het Russisch komt te liggen. In 1933 hebben de Wit-Russen weinig in de melk te brokkelen over deze 'hervorming' en anno 1995 ten tijde van Loekasjenko's referendum opnieuw niet. De tijden van het communisme herleven. Nationale identiteit neemt af en Wit-

Russische cultuur wordt gerussificeerd. Wit-Russische traditionele kledij is verboden en Wit-Russische traditionele muziek wordt niet opgevoerd in de publieke ruimte. Zelfs het uitgebreide controleapparaat van de communistische geheime dienst is in eer hersteld; de Wit-Russische KGB werkt alles tegen wat de macht van de president aan zou kunnen tasten.

*Referendumvraag 2:
Steunt u de acties van de president die economische integratie met Rusland bevorderen?*

Onze Wit-Russische ECPYN collega wil zich niet identificeren met de vlag die haar vlag niet meer is. De taal die haar taal niet meer is. Het land dat haar land niet meer is. De vlag is Loekasjenko's vlag, het Russisch is Loekasjenko's taal, het land een marionettenstaat van Rusland. Gaat daar verandering in komen? Lichtpuntjes gloren aan de horizon. De onvrede onder het Wit-Russische volk groeit en deze irritatie maakt ze mondiger. Steeds meer kleine en grote protesten worden georganiseerd. Van een revolutie is nog geen sprake. En toch, als iedere Wit-Rus die zich positioneert tegenover Loekasjenko een barstje in zijn macht brengt, dan zal Loekasjenko vroeger of later ten val komen. Laten we hopen op een dergelijke omslag, zodat de Wit-Russische identiteit in vrijheid kan herleven.

Media tip

bekijk de film "a lesson of belarussian" op Youtube

(De titel van dit artikel is de slagzin van de Christendemocratische partij van Wit-Rusland en kan ongeveer vertaald worden met: "christelijke principes en Wit-Russisch patriotisme")

door Jeannette Schoonderwoerd
werkgroepvoorzitter Buitenlandse Zaken en Defensie

Nieuws

Eva IJmker interim-secretaris

Op maandag 5 september heeft het bestuur van Perspectief Eva IJmker als interim-secretaris benoemd. Op de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van Perspectief zal het bestuur Eva IJmker voordragen als kandidaat secretaris.

Perspectief op zomeractie in Renesse

Woensdag 3 augustus was Perspectief in Renesse, het vakantieoord voor jongeren. Perspectief ging met een bierfiets door de straten om met feestvierende jongeren het gesprek aan te gaan over alcoholmisbruik en om hen 'bewustwordingslabels' te overhandigen. Deze 'bewustwordingslabels' bevatten teksten die de jongeren op de schadelijke gevolgen van te veel alcohol wijzen en kunnen op flessen van alcoholhoudende dranken worden geplakt.

Kijk voor al het uitgebreide nieuws op Perspectief.nu.

Overal alles mogen zeggen

Moet de parlementaire immuniteit ook buiten de Tweede Kamer gelden?

Wat mogen politici wel en niet zeggen? Na alle wrakingsverzoeken en debat over het al dan niet beïnvloeden van getuigen tijdens etentjes, is het vonnis geveld. De PVV-leider wordt niet gestraft wegens uitspraken die hij deed buiten de Tweede Kamer. Daarbinnen geldt parlementaire immuniteit. Is het in het mediatijdperk waarin wij leven nog wel houdbaar die immuniteit te beperken tot de muren van het parlamentsgebouw? Een verkenning.

Een aantal jaren voor de eeuwwisseling ontstond er in Dordrecht veel commotie over een voordracht van een gemeenteraadslid, waarin hij had aangezet tot haat. Het gemeenteraadslid had in zijn redevoering etnische vreemdelingen tegenover 'onze doorsnee' burger gezet. Het raadslid had na afloop van de vergadering de tekst van zijn redevoering laten publiceren door een journalist. Volgens de Hoge Raad werd hierdoor in het openbaar bij geschrift aangezet tot haat. Opvallend is dat het gemeenteraadslid voor zijn gedane toespraak in de openbare vergadering niet, maar voor zijn gepubliceerde tekst wel vervolgd kon worden.

Tijdens het schrijven van dit artikel is het proces tegen Geert Wilders weer begonnen. Het is aan de rechters te beoordelen of hij zich schuldig heeft gemaakt aan discriminerende beledigingen en haatzaaien. Deze aantijgingen worden vooral gestoeld op de film 'Fitna'. Niet alleen in deze film laat Geert Wilders zijn afkeer tegenover de islam zien, maar ook in de Tweede Kamer. Echter, voor uitlatingen in de Tweede Kamer kan een parlementariër in Nederland niet vervolgd worden, omdat artikel 71 van de Grondwet parlementariërs tegen vervolging beschermt. Voor uitspraken buiten de Staten-Generaal kan een volksvertegenwoordiger echter wel vervolgd worden en daar maken de aanklagers nu gebruik van. De vraag die in dit artikel centraal staat, is of die beperking van de parlementaire immuniteit tot de Staten-Generaal (of de gemeenteraad in het eerste voorbeeld) nog wel kan worden gerechtvaardigd, nu parlementariërs zich steeds vaker uitlaten op internet, radio en - vooral - televisie.

Geschiedenis

Voor de Nederlandse ontwikkeling van de parlementaire immuniteit is Frankrijk van groot belang geweest. Gedurende de Franse revolutie werden veel parlementariërs bedreigd in hun functioneren. In 1790 leidde dit tot erkenning van de parlementaire immuniteit: alleen met toestemming van het parlement konden parlementariërs vervolgd worden. De Franse parlementaire immuniteit richtte zich tot uitspraken binnen het parlement, maar ook tot uitspraken buiten het parlement.

Vanwege de bezetting door de Fransen ontstond in Nederland in 1795 de Bataafse Republiek. In de Staatregeling van de Bataafse Republiek kent Nederland haar eerste kennismaking met par-

Pas in 1848 werd - onder leiding van Thorbecke - de parlementaire immuniteit gegarandeerd.

lementaire immuniteit en naar Frans voorbeeld was die immuniteit zeer breed. In de jaren erna werd de parlementaire immuniteit wisselend opgenomen in de grondwet. Pas in 1848 werd, onder leiding van Thorbecke, de parlementaire immuniteit gegarandeerd. Dit werd gedaan als uitwerking van de trias politica, machtenscheiding. De positie van het parlement werd zo onafhankelijker: alleen het parlement kon oordelen over de vervolging van een van zijn leden. De onafhankelijkheid van het parlement had grote vormen aan kunnen nemen als de immuniteit ook had gegolden voor uitspraken buiten het parlement. Er werd echter besloten om de immuniteit te beperken tot uitspraken van parlementariërs binnen het parlement. In 1922 werd de parlementaire immuniteit uitgebreid tot ministers, staatssecretarissen en andere deelnemers aan de beraadslagingen. Zodoende kennen wij nu het huidige artikel 71 in de Grondwet:

De leden van de Staten-Generaal, de ministers, de staatssecretarissen en andere personen die deelnemen aan de beraadslaging, kunnen niet in rechte worden vervolgd of aangesproken voor hetgeen zij in de vergaderingen van de Staten-Generaal of van commissies daaruit hebben gezegd of aan deze schriftelijk hebben overgelegd.

Soortgelijke bepalingen bestaan op gemeentelijk en provinciaal niveau en voor een aantal speciale organen, zoals voor leden van de Sociaal-Economische Raad.

Een laatste belangrijke stap in de ontwikkeling van de parlementaire immuniteit betreft de toevoeging van de woorden 'of aangesproken' aan art. 71 Grondwet. Deze toevoeging vond plaats bij de grondwetsherziening van 1983. Door de toevoeging van deze woorden kunnen burgers die in hun eer en goede naam aangeast worden door onrechtmatige uitlatingen in het parlement geen beroep doen op de civiele rechter.

De verschillende visies op parlementaire immuniteit

Femke Halsema – en met haar vele anderen – pleit er, in haar afscheidsbrief aan de Tweede Kamer, voor om de parlementaire immuniteit uit te breiden. Het politieke debat is allang niet meer beperkt tot de vergaderingen van de Staten-Generaal. Het debat wordt ook gevoerd via televisie, radio en internet. In de Staten-Generaal is er immuniteit voor niet algemeen aanvaarde opvattingen en zelfs voor onrechtmatige uitlatingen. Volgens Halsema zou die immuniteit dan ook moeten gelden voor uitlatingen buiten de Staten-Generaal. Zij verwoordt dat zo: ‘Volksvertegenwoordigers dienen zich beschermd en vrij te weten, ook als zij meningen verkondigen die sommigen tegen de borst stuiten of zelfs ronduit kwetsen. Die bescherming zou niet alleen moeten gelden als zij achter het spreekgestoelte of bij de interruptiemicrofoon staan, maar overal waar zij uit hoofde van hun functie het woord voeren.’

Elke parlementariër vertegenwoordigt een bevolkingsgroep. Onder die bevolkingsgroep kunnen overtuigingen leven die niet geaccepteerd worden, of zelfs onacceptabel zijn voor de meerderheid van de samenleving. Aan hun volksvertegenwoordiger dragen zij de taak op om die overtuigingen te verwoorden in de politiek. Het zou een grote beperking zijn als die overtuigingen slechts in de Staten-Generaal verwoord mogen worden en niet in het publieke debat, omdat ze daar strafbaar zouden zijn. Uitbreiding van de parlementaire immuniteit naar het gehele publieke debat is, uitgaande van deze visie, wenselijk.

We pleiten dan ook voor behoud van de status quo, geen uitbreiding van de immuniteit.

Behoud van de parlementaire immuniteit is een tweede optie, wat niets meer of minder betekent dan het handhaven van de status quo. Volgens de aanhangers van deze visie maakt de parlementaire immuniteit het publieke debat mogelijk en zorgt zij er voor dat politici naar behoren hun functie kunnen uitoefenen. Dit ‘naar behoren uitoefenen’ heeft betrekking op de controle die het parlement uitoefent op de regering. Parlementariërs dienen daarom te kunnen zeggen wat ze nodig vinden binnen de Staten-Generaal. Met name binnen het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) komt dit standpunt duidelijk naar voren. De rechtspraak inzake artikel 10 van dit verdrag, wat de vrijheid van meningsuiting betreft, vormt hiervan een goed voorbeeld. Volgens het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) is de uitingsvrijheid voor iedereen belangrijk, maar in het bijzonder voor de vertegenwoordigers van het volk. Deze vrijheid van meningsuiting kent ook haar grenzen. Dit blijkt onder andere uit de beslissing in de zaak van de Franse politicus Le Pen, die door de Franse rechter veroordeeld was wegens uitlatingen over de toenemende bedreiging van moslims voor de Franse bevolking. Het EHRM liet bij deze zaak duidelijk weten dat zij de scherpe afwijzing van het aanzetten tot haat en discriminatie voorstaat.

Afschaffing van de immuniteit van parlementariërs is een derde optie. Voorstanders van deze visie beweren dat de parlementaire immuniteit sterk in het nadeel van de burger kan werken. Zij halen schrijnende voorbeelden aan van burgers die door parlementariërs in het publieke debat in hun goede naam worden gekrenkt, zonder dat er een mogelijkheid tot vervolging of het vorderen van een schadevergoeding bestaat. Daar wordt wel tegen ingebracht dat burgers desalniettemin druk kunnen uitoefenen door naar de media te stappen of door de hulp in te roepen van andere parlementariërs. Voorstanders beweren echter dat dit niet voldoende is.

Aanbeveling

Afschaffing van de parlementaire immuniteit is wat ons betreft geen optie. Het Clara Wichmann instituut zou dan bij elke uitlating van de SGP betreffende het passief kiesrecht van vrouwen naar de rechter kunnen gaan. Meer in het algemeen zouden parlementariërs niet langer de vrijheid genieten om te zeggen wat ze denken. Voor de uitoefening van hun taken moeten ze het debat op scherp kunnen zetten met prikkelende uitlatingen. Dit zou door de afschaffing van de immuniteit niet langer mogelijk zijn.

Zou uitbreiding van de immuniteit een oplossing bieden? Uitbreiding van de parlementaire immuniteit tot uitlatingen buiten het parlement is wat ons betreft ook geen optie. Het zou een vrijbrief zijn voor parlementariërs om buiten de vergadering van de Staten-Generaal om alles maar te kunnen en mogen roepen. Wordt het publieke debat daardoor minder scherp? Nee, leden van het parlement mogen nu ook veel zeggen in kranten, op de radio en televisie. Slechts voor onrechtmatige uitspraken moet een parlementariër verantwoordelijkheid afleggen.

We pleiten dan ook voor behoud van de status quo. Parlementariërs kunnen alleen vervolgd worden voor uitspraken buiten het parlement. Ze kunnen dus niet zomaar wat roepen buiten de vergadering van de Staten-Generaal om, ze moeten altijd rekening houden met de consequenties van hun uitspraken. Ze behouden daarmee hun voorbeeldfunctie. Aanvullend wordt in de literatuur geopperd om de immuniteit bij gekwalificeerde meerderheid van stemmen op te heffen. Dit zou betekenen dat een uitlating binnen het parlement toch vervolgd kan worden als tweederde meerderheid van het parlement hiermee instemt. Deze oplossing draagt bij aan een scherp debat waar verantwoordelijkheden niet uit de weg worden gegaan.

door Reint Baas

werkgroepvoorzitter Justitie & Veiligheid

&

Sander van 't Foort

bestuurslid Politiek Binnenland Algemeen.

Interviews zijn afgenomen met dr. mr. T. Rosier en dr. mr. U.R.M.T. de Vries van de Universiteit van Utrecht.

De stichting van een Palestijnse Staat

Israël en de Palestijnen, Joden en Arabieren. Twee etniciteiten op het grondgebied van één staat. Gevolgen: oorlog, terreur, blokkades en angst. Al decennia lang wordt er gedebatteerd over de weg naar vrede. President Obama, Europa en de man in de straat, zowel Palestijn als Israëli, zijn er al lang uit: een twee-staten oplossing moet gerealiseerd worden. Maar wat is de politieke stand van zaken eigenlijk?

De president van de Palestijnse Autoriteit, Mahmoud Abbas, heeft aangekondigd dat er in september in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties eenzijdig een Palestijnse Staat zal worden uitgeroepen (zie kader). Het eenzijdig uitroepen van de Palestijnse staat betekent dat onderhandeling met Israël gemeden wordt. Vele politieke prominenten vallen over dit feit. Obama, voorstander van de stichting van een Palestijnse staat, ziet geen heil in de voorgenomen plannen van Abbas. Zelfs het Arabische Jordanië zal het eenzijdig uitroepen van een Palestijnse staat niet steunen. Een Jordanese topambtenaar beweerde in de krant al-Bayan: "Belangrijke nationale belangen van Jordanië komen in gevaar als de Palestijnse Autoriteit eenzijdig een eigen staat uitroept." Ook premier van de Palestijnse autoriteit Salam Fayyad waarschuwde dat een directe stap richting de Verenigde Naties niet wenselijk is, vanwege een mogelijke afname in diplomatieke steun vanuit de USA en daarmee het wegvallen van ruim 500 miljoen dollar aan steungelden. Wat willen deze critici dan wel?

Een eerste voorwaarde voor de stichting van een Palestijnse staat lijkt voor velen het terugkeren tot de onderhandelingstafel met Israël te zijn. Waarom zijn die onderhandelingen er momenteel niet? Het spreekwoord 'waar er twee vechten, hebben er twee schuld', gaat hier direct op. Waar Abbas recentelijk nog eens extra heeft benadrukt door te gaan met zijn plannen voor september, zonder overleg met Israël, kiest Israëlisch premier Netanyahu er voor om geen enkel initiatief tot een nieuwe onderhandelingsronde te nemen. Abbas en Netanyahu staan kilometers uit elkaar en werken beiden niet aan toenadering. Is er nog wel focus op consensus?

97 procent van de gebieden was het Israëlische aanbod. Arafat: 'Alles en anders oorlog.' De eerste bloedige intifada volgde.

Internationale eendracht over de na te streven oplossing kan pas werken als de twee betrokken partijen elkaar erkennen. Wederzijdse erkenning is de start van alle onderhandeling. Een eventuele Palestijnse staat zal zijn legitimiteit ontleenen aan exact dezelfde formule als Israël. Aangezien Fatah en Hamas, de twee leidende Palestijnse partijen, in hun handvesten weigeren Israël te erkennen als staat bij besluit van de Veiligheidsraad, zal een Palestijnse claim op dezelfde formule allereerst moeten leiden tot een erkenning van Israël. Analoog geredeneerd betekent dit dat Israël de Palestijnse staat zal moeten erkennen mocht deze uitgeroepen en erkend worden. Maar willen de partijen dat wel?

Een permanente twee-staten oplossing is voor de Arabieren nooit een primair doel geweest. Keer op keer verwierpen zij voorstellen tot tweedeling. Een duikje in de geschiedenis: In 1936 verwierp Palestijns leider Haj Amin al-Hoesseini een twee-staten plan en ging actief het nazi-regime in Duitsland steunen. In 1947 verwierpen de Arabieren het tweedelingsplan van de Verenigde Naties en toen Israël tijdens de Kartoem conferentie na een glorieuze overwinning in 1967 alle gewonnen land in uitwisseling bood voor permanente vrede, kwam het beruchte antwoord van de Arabieren: "(...) the framework of the main principles by which the Arab States abide, namely, no peace with Israel, no recognition of Israel, no negotiations with it, and insistence on the rights of the Palestinian people in their own country." In 2000 bood Israëlisch premier Barak de Palestijnen een soevereine staat met Oost-Jeruzalem als hoofdstad en 97 procent van de Westelijke Jordaans oever en Gaza en daarbij miljarden dollars om het vluchtelingenprobleem op te lossen. Toenmalig Palestijns leider Arafat weigerde met kreten als "alles en anders oorlog". 97% was het Israëlische aanbod, het antwoord was de eerste bloedige intifada. De internationale politiek gelooft er nog in, maar de twee-staten oplossing lijkt historisch gezien slechts een hersenschim te zijn.

Na alle eerdere mislukte onderhandelingen kiest premier Netanyahu ervoor om geen enkele toenadering meer te zoeken. De partijen zijn verder van elkaar verwijderd dan ooit en september hangt als een onweerswolk in de lucht. Is er dan geen hoop op een oplossing? Toch wel! Onderzoek van het Palestinian Center for

Het spreekwoord 'waar twee vechten, hebben twee schuld' gaat hier direct op.

Policy and Survey Research laat zien dat 69% van de Palestijnen een oplossing wil realiseren door onderhandelingen met en erkenning van Israël. Onderzoek van het Israel Democracy Institute laat zien dat 58% van de Israëli's gelooft in een twee-staten oplossing. Wat september gaat brengen weten we niet, maar laten we hopen op een politieke vertolking van voorgenoemde percentages. Dan zal een twee-staten oplossing niet slechts een utopie blijken, maar een realiseerbare weg tot vrede.

Erkenning Palestijnse Staat door VN

De Palestijnse Autoriteit zal aankomende herfst waarschijnlijk een resolutie bij de VN Veiligheidsraad in stemming brengen voor een onafhankelijke Palestijnse staat. Veel diplomatiek Palestijns lobbywerk zorgt ervoor dat er vermoedelijk veel leden voor stemmen. Het veto van de VS zal echter verhinderen dat de Veiligheidsraad de staat Palestina erkent. Vervolgens kunnen de Palestijnen via de Algemene Vergadering, en de jurisprudentie van de Uniting for Peace Resolutie 337, proberen erkenning van een onafhankelijke staat te krijgen. Het aannemen van deze resolutie door de AV is waarschijnlijk. De grootte van de meerderheid is bepalend voor de druk die op vele manieren (economische, diplomatieke, politieke sancties) op Israël zal komen om de onafhankelijke Palestijnse staat te erkennen. Het diplomatieke werk van Israël en de Palestijnse Autoriteit is bepalend voor hoe de verhoudingen komen te liggen en hoe de situatie zich verder zal ontwikkelen.

door Jeannette Schoonderwoerd
werkgroepvoorzitter Buitenlandse Zaken en Defensie

Nieuws

Flevo Festival 2011: Graffiti voor geloofsvrijheid

Op het Flevo Festival 2011 in Bussloo hebben de ChristenUnie en Perspectief samen met jongeren een graffiti spandoek gemaakt voor de godsdienstvrijheid hier in Nederland en wereldwijd. Dit spandoek wordt in oktober, wanneer de Tweede Kamer debatteert over dit thema, gepresenteerd.

Kijk voor al het uitgebreide nieuws op Perspectief.nu.

Taal van politici doet ertoe!

'De islam is een bedreiging voor Nederland'. 'Er is sprake van massa-immigratie van moslims'. 'De Partij voor de Arabieren heeft islamitisch stemvee geïmporteerd'. 'De multiculturele samenleving is mislukt'. Zomaar wat uitspraken die in het politieke debat te horen zijn de laatste jaren. Deze taal van politici blijft hangen in de gedachten van mensen en heeft een impact in de samenleving. Bovenstaande uitspraken zijn te vinden in het integratiedebat en daar wil ik hier op focussen, omdat met name in dat debat taal van grote betekenis is.

Bovenstaande uitspraken zijn veelal afkomstig van de heer Wilders. Zijn uitlatingen vangen dan ook de meeste aandacht. Vaak is zijn taal beledigend. Ook gebruikt de PVV de retoriek van strijd. Ze gaan, hoe ironisch, mee in de heilige oorlogstaal zoals ook extreme moslims die kunnen bezigen. Nee, de PVV roept niet op tot geweld. Maar de woorden die ze gebruiken scheppen een klimaat van angst en verdeeldheid. Deze taal in de publieke arena legitimeert ook dat op straat alles tegen elkaar gezegd kan worden. Ik heb een PVV aanhanger een keer letterlijk horen zeggen over een vrouw met hoofddoek 'dat van mij daar de fik in mag'.

Na de moordpartij in Noorwegen van Anders Breivik, die zich mede liet inspireren door het gedachtegoed van Wilders, is de discussie over het taalgebruik van Wilders losgebarsten. Bart-Jan Spruyt zwengelde de discussie aan door Wilders ter verantwoording te roepen voor de apocalyptische sfeer die hij door zijn woorden had opgeroepen, waarin mensen naar oplossingen voor problemen gaan zoeken buiten de politiek om. Spruyt maakte zelf ook meteen weer de fout om immigranten als probleem te benoemen. Ook hier zijn woorden weer van belang. Het is beter om het gedrag van mensen als probleem te benoemen dan de mensen zelf. Ontoelaatbaar gedrag van mensen moet vervolgens ook zeker als probleem kunnen worden benoemd. Problemen kunnen namelijk ook toegedekt worden met woorden. Dat is in het integratiedebat te lang gebeurd. Populistische partijen hebben een positieve rol gespeeld in het bespreekbaar maken van problemen.

De PVV gaat - hoe ironisch - mee in de heiligeoorlogstaal zoals ook extremistische moslims die bezingen.

Vervolgens zijn dezelfde populistten alleen veel te ver gegaan in hun retoriek. Problemen kunnen ook met woorden worden uitvergroot of zelfs gecreëerd. Daarnaast is de toon waarop het integratiedebat wordt gevoerd verhard. Er is het afgelopen decennium dan ook vaak gediscussieerd over de toon van dit debat. Ik vond het altijd

onnodig om te debatteren over het debat. Laat politici zich vooral met het debat zelf bezighouden. Nog steeds ben ik van mening dat de inhoud voorop moet staan. Toch ben ik me meer gaan realiseren dat de manier waarop het debat plaatsvindt ook van belang is. Het gaat in het integratiedebat over (groepen) mensen. De toon van het debat kan een impact hebben op mensen. Het kan mensen het gevoel geven dat ze niet meer welkom en niet meer veilig zijn in Nederland en hen uiteindelijk ook wegjagen. Ik heb dat ook eens gehoord van een hoogopgeleide jongen die als kind is gevlucht uit Afghanistan. En daar ben ik wel van geschrokken. Misschien zou ik in zijn positie ook wel weggaan uit Nederland...

De populistische taal in het integratiedebat wordt intussen overgenomen door gevestigde partijen. Onderzoek van de Universiteit van Amsterdam liet zien dat 'Wilders-light' niet werkt, maar ik heb daar zo mijn twijfels bij. De VVD weet toch aardig te scoren met hun stevige taal over immigranten. Het CDA heeft inmiddels ook afstand genomen van de 'multiculturele samenleving'. Het gaat hier om een concept van integratiebeleid dat jarenlang is gevoerd en terecht aan vervanging toe is. Maar nu lijkt het net alsof verschillende culturen niet naast elkaar zouden kunnen bestaan. Dat is ook onzin. Natuurlijk zijn er cultuurbotsingen en moeten we niet bang zijn om basiselementen van de Nederlandse samenleving voor te houden aan immigranten (en niet alleen immigranten!). Dat geeft duidelijkheid. Goed burgerschap is van belang. Maar het is ook de toon die de muziek maakt.

Aan politici (van de ChristenUnie) de taak om liefdevolle en verzoenende taal te gebruiken in het integratiedebat. Met woorden vrede stichten. Daarbij moet je niet schuwen om problemen te benoemen. Maar wel altijd gericht zijn op politieke oplossingen. Het is van belang om (groepen) mensen niet weg te zetten, maar aan je te binden. We moeten gastvrij zijn voor nieuwkomers, en duidelijk in onze verwachtingen van hen. Als het gaat om integratie dan is taal trouwens van onschatbare waarde. Het geeft de mogelijkheid om met elkaar te communiceren, en alleen zo kunnen we elkaar leren verstaan.

door Niels Rijke
Bestuurslid Politiek Buitenland

Het tekort van het liberale vrijheidsbegrip

Begin juli mocht ik een cursus liberalisme volgen, verzorgd door de voorman van de JOVD, Martijn Jonk. Een aantal liberale doctrines en hoofddenkers kwam aan bod. De meest interessante, en tevens meest discutabele leerstelling, was voor mij het schadebeginsel. De leerstelling dat 'iedere burger moet worden vrijgelaten om zijn eigen leven naar eigen inzicht vorm te geven zolang hij anderen niet schaadt', vormt voor een groot gedeelte het liberale vrijheidsbegrip. Deze doctrine heeft volgens mij vele nadelen die door sommigen werden miskend tijdens de bijeenkomst. Het viel me op dat anderen wel degelijk doorhadden dat het schadebeginsel niet een absoluut beginsel is. Ik zal hierna kort uiteenzetten waarom het schadebeginsel mijns inziens niet verabsoluteerd mag worden.

Kort na de eeuwwisseling wees filosoof Verbrugge op het tekort van het liberale vrijheidsbegrip. Hij richt zich op het 'atomaire vrije individu' dat zich 'niet meer op de gemeenschap oriënteert, maar op zijn eigen vrijheid en hoogstens respect voor die vrijheid als zijn moraal uitdraagt'. Volgens hem lijkt het alsof gemeenschapszin, vorming en rechtvaardigheid niet meer onze hoogste levensidealen zijn, maar de 'vrijheid van de individuele persoon met zijn particuliere behoeften en verlangens'.² Volgens mij slaat Verbrugge de spijker op zijn kop. Waar Verbrugge op doelt is dat de hedendaagse burger vooral gericht is op zijn eigen vrijheid en bijkomstige behoeften en verlangens en daarbij de gemeenschap ontziet. Het schadebeginsel geeft weliswaar grenzen aan, maar deze zijn te ruim om de hedendaagse burger in toom te houden. Het liberale vrijheidsidee met haar schadebeginsel geeft een vrijbrief aan ongebreidelde groei. De deur wordt wagenwijd opengezet naar consumentisme, materialisme, liederlijkheid, hardvochtige eerzucht en een mores van oneindige vooruitgang – mits de medeburger niet geschaad wordt, uiteraard.

Volgens Kunnemans voedt de vrije-markteconomie de morele onverschilligheid van de moderne mens.

Kunneman beschrijft in zijn 'Opmars van het dikke-ik' precies mijns inziens het gevolg van de zeer ruime grenzen die het schadebeginsel stelt. Het 'dikke-ik' is de moderne mens die erkenning van zijn handelingsvrijheid en respect voor zijn hoogst individuele opvattingen en verlangens eist. De vrije markteconomie voedt zijn onbegrensde verlangens en behoeften en hamert voortdurend op de noodzaak om te presteren, te concurreren en efficiëntie. Dit voedt volgens Kunneman de morele onverschilligheid van de moderne mens.³ Natuurlijk ben ik me bewust van het feit dat het liberale

gedachtegoed wijst op een eigen verantwoordelijkheid en dat deze eigen verantwoordelijkheid in sommige gevallen noopt om minder welvarende burgers te helpen. Deze grenzen bieden echter mijns inziens slechts het absolute minimum. Het schadebeginsel schrijft namelijk niet voor dat armen die net kunnen rondkomen, voorzien worden van steun. Deze armen kunnen immers rondkomen, en door het eigen welzijn te verbeteren berokkent men hen toch geen schade?

Omvat het schadebeginsel ook toekomstige generaties?

Het gevaar waar Verbrugge en Kunneman op wijzen zijn de te brede grenzen. Sommige van de voormelde zaken hoeven niet slecht te zijn en kunnen de mens gelukkiger maken. Maar wat gebeurt er als we gaan spreken over tomeloos consumentisme, materialisme, liederlijkheid, eerzucht, et cetera. Wat zijn dan de grenzen van het schadebeginsel? Doen een alsmaar toenemend consumentisme en materialisme niet een te grote aanspraak op grondstoffen, mineralen, brandstoffen en dergelijke aardse materialen? Is dit niet waar de Club van Rome in de jaren '70, met haar 'Limits of Growth' al eerder op heeft gewezen? Omvat het schadebeginsel ook toekomstige generaties? Wat voor effect heeft het een alsmaar toenemende liederlijkheid, eerzucht en het alleen maar gericht zijn op het 'dikke-ik' voor onze collectieve normen en waarden? Is het niet opmerkelijk dat verschillende auteurs beweren dat Nederland in een identiteitscrisis verkeert⁴ nu dat een ieder slechts gericht is op zijn of haar 'atomaire vrijheid'?

Mijns inziens is het vrijheidsidee doorgeslagen. Te weinig mensen, bedrijven en overheden nemen voldoende verantwoordelijkheid voor hun handelen. Dit is terug te zien in de verschillende crises

Ingezonden:

In Perspex Jaargang 11nr 2 uit Ruben Altena wat kritiek op het artikel van Roosmarijn Velstra over haar reis naar Israël. Roosmarijn nam vorig jaar deel aan een door de Werkgroep Oriëntatiereizen Israël georganiseerde trip naar het Beloofde Land. Bedoeling van deze reizen is nu juist om naast alle eenzijdige informatie van met name Palestijnse kant (o.a. via Sa-beel) ook eens de andere kant van de medaille in het conflict tussen Israël en de Arabieren te tonen. Voor allen die tot nu toe aan zo'n door mij begeleide reis hebben deelgenomen - onder hen ook enkele beleidsmakers uit de ChristenUnie - is deze reis van grote betekenis geweest om een meer evenwichtig beeld te krijgen van oorzaak en gevolg van het onderhavige conflict.

Meindert Leerling

oud-voorzitter RPF-fractie in de Tweede Kamer

waarmee we door de media worden gebombardeerd. Het schadebeginsel biedt grenzen, maar deze zijn nog te vaag of te breed. De teugels moeten strakker getrokken worden.

Een beroep doen op de eigen verantwoordelijk is goed, maar daarbij moeten ook duidelijke grenzen worden getrokken. Allicht wat minder liberaal. Of willen – en misschien beter: kunnen – we op deze voet doorgaan?

¹ Rosier, T.E. (red.) (2010), *Grondslagen van het recht, achtergronden*, Boom Juridische uitgevers, Den Haag.

² Verbrugge, A. (2003), *Zelfontplooiing impliceert dat je ergens moet sterven, Over het tekort van het liberale vrijheidsbegrip in een tijd van onbehagen*, Wapenveld.

³ Kunneman, H. (2005), *Voorbij het dikke-ik. Bouwstenen voor een kritisch humanisme*, Uitgeverij SWP, Amsterdam.

⁴ Zie bijvoorbeeld: Paas, S. (2007), *Vrede stichten, politieke meditaties*. Zoetermeer: Boekencentrum. Segers, G.J. (2010), *Voorwaarden voor vrede, de komst van de islam, de integratie van moslims en de identiteit van Nederland*, Buijten & Schipperheijn Motief, Amsterdam.

door Sander van 't Foort

bestuurslid Politiek Binnenland Algemeen

Uitnodiging

Congres

25 & 26 november

Vrijdag 25 en zaterdag 26 november vindt het jaarlijkse congres van PerspectiefF plaats. Je bent van harte uitgenodigd om te komen! Op vrijdag zullen we zoals gebruikelijk de Algemene Ledenvergadering hebben. Daar zullen jaarplan en begroting worden vastgesteld en kunnen we elkaar onder het genot van een hapje en een drankje spreken.

Op zaterdagmorgen zullen we het nieuwe politiek programma behandelen. Een belangrijke gelegenheid om te discussiëren en te stemmen over de politieke standpunten van PerspectiefF. Daarna zal er 's middags een seminar worden gehouden onder de naam 'De markt en mensenrechten. Tijd voor eerlijke handel.'. Reinier Sonneveld, CU-kamerleden Joel Voordewind & Carola Schouten, mensenrechtenadvocaat Jan van de Venis en oprichter van 'Max Havelaar' Nico Roozen zullen spreken. Dat mag je dus niet missen! Schrijf 25 en 26 november alvast in je agenda.

Op het seminar zullen we het onder andere hebben over eerlijke elektronica, waar PerspectiefF zich al op diverse manieren voor heeft ingezet. Zo hebben we aan een actie meegedaan waarbij Apple werd aangesproken op misstanden in de productieketen. Ook hebben we meegewerkt aan het opstellen van kamervragen die door de ChristenUnie zijn ingediend. Vervolgens hebben we een oproep gedaan tot debat over de elektronica-sector. We zitten er dus bovenop en kunnen met de ChristenUnie meedenken over concrete maatregelen om de situatie te verbeteren.

Meer informatie over het congres zal volgen via de nieuwsbrief en de website www.perspectief.nu.

Nico Roozen

Directeur van ontwikkelingsorganisatie Solidaridad, oprichter van Max Havelaar en initiatiefnemer tot vele fair trade initiatieven.

Meneer Roozen zal spreken over de mogelijkheden waarop bedrijven en consumenten kunnen bijdragen aan eerlijke handel en mensenrechtenschendingen in productieketens te voorkomen.

Reinier Sonneveld

Christelijk schrijver, filmmaker en spreker die zich onder andere hard maakt voor duurzaamheid.

Reinier zal de presentatie van het seminar verzorgen en kritische vragen stellen aan de sprekers en het publiek.

Jan van de Venis

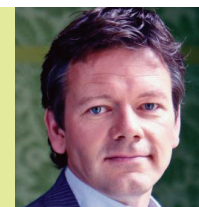
Advocaat bij JustLaw en voorzitter van Stand Up For Your Rights.

Mr. van de Venis zal spreken over de maatregelen die de overheid kan nemen om eerlijke handel te bevorderen en mensenrechtenschendingen in de markt te bestrijden.

Joel Voordewind

Kamerlid ChristenUnie (onder andere ontwikkelingssamenwerking en buitenlandse zaken)

Joel zal spreken over de inzet van de ChristenUnie in de Tweede Kamer voor fair trade en de mogelijkheden die hij ziet om mensenrechtenschendingen in productieketens te bestrijden, met name vanuit het perspectief van ontwikkelingssamenwerking en buitenlandse zaken.

Advertentie

Nieuw bij PerspectieF?

Volg dan nu de

cursus

'Welkom bij PerspectieF'!

Deze eenmalig cursus geeft je een korte introductie over de verenging, onze missie, de totstandkoming van standpunten en onze relatie met de ChristenUnie.

In het middag gedeelte is er ruimte voor persoonlijke inbreng van de deelnemers.

Een discussie behoort tot de mogelijkheden.

Wanneer?

De training staat gepland op

zaterdag **5 november**
10:00 uur tot 16:00 uur

Waar?

Partijbureau van de ChristenUnie,
Johan van Oldenbarneveltlaan 46, Amersfoort.

Kosten?

Deelname is gratis, en lunch is inbegrepen.

Inschrijven?

Schrijf je nu in via www.perspectief.nu

COLOFON

Perspex

wordt uitgegeven door
Perspectief, ChristenUnie-jongeren

Hoofredactie

Frits Tromp

Eindredactie

Renske Oudekerk

Redactieleden

William Poutsma

Jan Hendrik van Slightenhorst

Renske Oudekerk

Marjolein Koster

REDACTIEADRES

Postbus 439

3800 AK Amersfoort

T 06 - 137 741 34

E perspex@perspex.nu

Bezoekadres

Johan van Oldenbarneveltlaan 46

3818 HB Amersfoort

T 033 - 422 69 51

F 033 - 422 69 68

info@perspex.nu

www.perspex.nu

BESTUUR PERSPECTIEF

Voorzitter

Robert Heij

Penningmeester

Martin Otte

Interim-secretaris

Eva IJmker

Bestuurslid Politiek Binnenland & Vice-voorzitter

Maarten van Ooijen

Bestuurslid Politiek

Sander van 't Foort

Bestuurslid Politiek Buitenland

Niels Rijke

Bestuurslid Communicatie

Anneloes Kelder

Bestuurslid Afdelingen en Interne organisatie

Imre Grevers

Design

www.jobpoutsma.nl

Perspectief

ChristenUnie-jongeren

Perspectief zoekt leden

Perspectief is een politieke jongeren organisatie. We zijn op zoek naar oplossingen voor problemen die met name jongeren tegenkomen in de maatschappij. Onze visie is gebaseerd op ons geloof in God en de Bijbel. We zijn verbonden aan de *ChristenUnie*, maar zijn onafhankelijk en hebben onze eigen standpunten.

Ben jij iemand die geïnteresseerd is in politiek? Wil jij een actieve rol spelen in het zoeken naar politieke oplossingen voor actuele problemen? Vul dan onderstaand formulier in en word lid van *Perspectief* voor maar € 5,00* (dat is een korting van € 7,50).

óf Ken jij in jouw omgeving iemand die geïnteresseerd is in politiek en die een actieve rol wil spelen in het zoeken naar politieke oplossingen voor actuele problemen? Maak hem of haar door het invullen van onderstaand formulier voor maar € 5,00* lid van *Perspectief* (dat is een korting van € 7,50).

- Ja, ik word lid van *Perspectief*, ChristenUnie-jongeren. Ik machtig *Perspectief* om € 5,00 af te schrijven van mijn rekening. *Per 1 januari 2012 betaal ik € 12,50 per jaar.*

Naam: _____

Adres: _____

PC: _____ Woonplaats: _____

Telefoon/Mobiel: _____

Geboortedatum: _____

Email: _____

Rekeningnummer: _____

Handtekening: _____

Stuur dit formulier in een voldoende gefrankeerde envelop op naar:
Perspectief, ChristenUnie-jongeren, Postbus 439, 3800 AK Amersfoort

